

## IZVJEŠĆE O RADU MUZEJA U 2016. GODINI

### 1. SKUPLJANJE GRAĐE

#### 1.1. Kupnja

Od Ivana Radovca iz Dugog Sela otkupljen je keltski zlatnik, imitacija novca Aleksandra Velikog; novac je inventiran pod inv. br. A13427.

#### 1.6. Ustupanje

Antički odjel ustupio je Srednjovjekovnom odjelu predmete (i terensku dokumentaciju) pronađene u grobu langobardskog ratnika s lokaliteta Ščitarjevo – Osnovna škola, istraživanog 2007. godine. Predmeti su inventirani pod brojevima S-4147 (mač), S-4148 (koplje), S-4149 (umbo štita s držačem), S-4150 (pojasna pređica), S-4151 (pojasna pređica), S-4152 (željezni predmet – kolut) i S-4153 (ulomci željeznog predmeta). Predmeti pod brojevima S-4148-4151 nalaze se u stalnom postavu u koji će biti uključen i mač kada postupak konzervacije bude završen.

Za potrebu prezentacije u stalnom postavu Numizmatički odjel ustupio je predmete pronađene u ostavi Mekiš-Zgruti (G-1309: par sljepoočničarki, tri prstena te 453 slavonskih banskih denara i 12 slavonskih obola).

### 2. ZAŠTITA

#### 2.1. Preventivna zaštita

Konzervatorsko-restauratorski odjel:

Redovito su kontrolirani mikroklimatski uvjeti u izložbenim prostorima, srednjovjekovnom, antičkom, egipatskom i pretpovijesnom depou, sjevernom depou kao i u trezoru gdje je pohranjena ostava srebrnog posuda iz Vinkovaca te prostoriji za privremenu pohranu predmeta koji su preuzeti na konzervatorsko-restauratorsku obradu iz drugih institucija, uz svakodnevno održavanje isušivača što se prvenstveno odnosi na period povišene relativne vlažnosti zraka u podrumskim prostorima tijekom ljetnih mjeseci (S. Latinović, Z. Znidarčić, M. Gregl, V. Mesarić, D. Doračić). U izložbenom prostoru također se redovito provjerava

stanje izloženih predmeta te se ovisno o potrebi provode manji zahvati estetske ili kurativne prirode, a u rjeđim slučajevima i kompleksniji konzervatorsko-restauratorski zahvati.

Antički odjel:

Oprano je oko 500 ulomaka keramike s arheoloških istraživanja 2016. u Varaždinskim Toplicama te oko 400 ulomaka keramike s arheoloških istraživanja u Ščitarjevu.

## **2.2. Konzervacija**

### *Željezni predmeti*

U 2016. godini provedena je desalinizacija **111** predmeta iz fundusa AMZ-a, Gradskog muzeja Virovitica te Arheološkog odsjeka Filozofskog fakulteta u Zagrebu. Postupak je proveden standardnom metodom alkalne natrij-sulfitne redukcije u hermetički zatvorenoj kadi uz konstantnu cirkulaciju te povišenu temperaturu od 40°C (D. Doračić).

### *Predmeti od bakrenih slitina*

Predmeti od bakrenih slitina s ustanovljenom prisutnošću kloridne korozije stabilizirani su inhibitorom korozije benzotriazolom, ukupno njih **30** (S. Latinović, D. Doračić).

### **2.2.1. Konzervacija na terenu**

#### **Varaždinske Toplice, kompleks rimske arhitekture u gradskom parku**

- Izvršeni su konzervatorsko-restauratorski radovi na istočnom zidu središnjeg hrama te na zidovima u sjevernom dijelu kupališta 4.st. Izvođač radova: Dagmar Dammann, Gradnja Havojić

- Konzervatorsko-restauratorski radovi izvedeni su na podnim i zidnim žbukama u prostoriji 9 u kupalištu 4. st. Izvođač radova: Dagmar Dammann

- Konzervatorsko-restauratorski radovi izvedeni su na južnom zidu izvorišnog bazena-zapadni dio te na kamenim blokovima ograde. Izvođač radova –tvrtka Zottmann GmbH.

- Tijekom travnja provedeni su radovi na skidanju zimske zaštite i uređenju lokaliteta, a radovi na postavljanju zimske zaštite provedeni su u studenom. Na prostoru rimskog foruma pokriveni su svi osjetljivi dijelovi arhitekture: zidovi zap. trijema i izvorišnog bazena, kanali, i južno stepenište (stiroporom, geotekstilom i PVC folijom) te su izrađene privremene nadstrešnice. Pokriveni su i zidovi na kojima je ove godine provedena konzervacija, te svi kameni blokovi izvađeni iz izvorišnog bazena, a također i blokovi dignuti s opločenja foruma.

(organizacija i nadzor radova: D. Kušan Špalj, N. Perok).

## **Ščitarjevo, Arheološki park**

- Krajem travnja i početkom svibnja 2016. god. obavljani su pripremni radovi za otvaranje Arheološkog parka Andautonija: skidanje zimske zaštite i uređenje parka, a tijekom studenog postavljena je zimska zaštita na cijelom lokalitetu. Redovito održavanju lokaliteta (košenje, čišćenje, manji popravci i sl.) provodilo se tijekom cijele sezone - od svibnja do studenog.

- Tijekom svibnja i lipnja 2016. g. izvedeni su konzervatorsko-restauratorski radovi na zidovima objekta zapadno od rimske ulice na lokaciji u dvorištu župnog ureda. Izvođač radova: Gradnja Havojić,  
(nadzor i organizacija radova: D. Kušan Špalj, N. Perok).

### **2.3. Restauracija** (*izvođači radova: vlastita radionica/ vanjski suradnici*)

Konzervatorsko-restauratorski odjel AMZa:

Ukupno je u 2016. godini kompletno restaurirano **688** predmeta od čega 637 predmeta pripadaju fondusu muzeja, a 51 ostalim institucijama. Pored navedenog, provedeni su i manji konzervatorsko-restauratorski zahvati kurativne ili estetske prirode na **406** predmeta iz fonda muzeja. Većina obrađene građe pripada srednjovjekovnoj zbirci i namijenjena je izlaganju u stalnom postavu, a tek manji dio pripada ostalim zbirkama muzeja. Radi se o predmetima različite namjene poput oružja, alata, nakita, dijelova odjeće, novca, posuda i sl. Potrebno je napomenuti da se navedeni broj odnosi na broj signatura (inventirane brojeve, PN-ove i sl.) te neki od brojeva sadrže i veći broj elemenata ili ulomaka poput, primjerice, ogrlica ili narukvica koje se sastoje od većeg broja perli.

Sveukupno je u 2016. godini obrađeno **1094** arheoloških predmeta izrađenih od željeza, bakrenih slitina, srebra, zlata, olova, jantara, koralja, keramike, kamena, drva i kosti.

#### **Predmeti iz fonda Muzeja**

PRETPOVIJESNI ODJEL – **86** predmeta (S. Latinović, M. Gregl, Z. Znidarčić, D. Doračić, vježbenica Lola Marty Lozac'h pod stručnim nadzorom M. Gregl)

ANTIČKI ODJEL – **42** predmeta (D. Doračić, M. Gregl, Z. Znidarčić, S. Latinović,)

SREDNJEVJEKOVNI ODJEL – **509** predmeta (S. Latinović, D. Doračić, M. Gregl, Z. Znidarčić, vježbenice S. Pribilović, T. Bošnjak i I. Mlinarić pod stručnim nadzorom D. Doračića)

#### **Predmeti preuzeti iz drugih institucija**

FILOZOFSKI FAKULTET U ZAGREBU, ARHEOLOŠKI ODSJEK – **1** predmet (vježbenica Lola Marty Lozac'h pod stručnim nadzorom M. Gregl)

FILOZOFSKI FAKULTET U ZAGREBU, ODSJEK ZA POVIJEST UMJETNOSTI - **11** predmeta (D. Doračić)

GRADSKI MUZEJ BJELOVAR – **23** predmeta (Z. Znidarčić)

INSTITUT ZA ARHEOLOGIJU – **5** predmeta (vježbenica T. Bošnjak pod stručnim nadzorom D. Doračića)

MINISTARSTVO KULTURE – ostava srebrnog posuđa iz Vinkovaca– **1** predmet (D. Doračić)

MINISTARSTVO KULTURE – Bojna-Brekinjova Kosa – **3** predmeta (D. Doračić)

MUZEJ GRADA ZAGREBA – **7** predmeta (vježbenica I. Mlinarić pod stručnim nadzorom D. Doračića)

### **Manji zahvati uglavnom estetske prirode**

Pored navedenih cjelovitih konzervatorsko-restauratorskih zahvata provedeni su i manji estetski ili kurativni zahvati na ukupno **406** predmeta iz fundusa muzeja od čega se većina (404) odnosi na srednjevjekovnu zbirku muzeja.

Egipatski odjel:

- Dovršena je restauracija egipatske pogrebne maske iz ptolemejskog razdoblja (332. – 30. pr. Kr.) u Restauratorskom zavodu RH (tekstilni odjel) i maska je izložena u stalni postav Egipatske zbirke

## **2.4. Ostalo**

Konzervatorsko-restauratorski odjel AMZa:

### **ISTRAŽIVAČKI RAD**

Sukladno Ugovoru o suradnji između Ministarstva kulture Republike Hrvatske i Arheološkog muzeja u Zagrebu (Urbroj: 532-04-01/13-13-16) nastavljena su arheometrijska istraživanja na predmetima iz ostave srebrnog posuđa pronađene u Vinkovcima. U sklopu spomenutih istraživanja na Institutu Ruđer Bošković je provedeno je 46 kvantitativnih i kvalitativnih elementnih analiza PIXE (proton induced X-ray emission) metodom s ciljem ustanovljavanja čistoće srebra te pojedinih korozivskih procesa. Komparativnu analizu dobivenih rezultata te preliminarnu tehnološku analizu proveo je D. Doračić u suradnji s J. Lang iz British Museuma u Londonu.

Isto tako, temeljem Ugovora s Ministarstvom kulture (Urbroj: 532-04-01-01-02/5-16-04) provedena su preliminarna istraživanja materijala na dijelu građe s lokaliteta Bojna-Brekinjova Kosa pri čemu je napravljeno 20 elementnih PIXE analiza.

S ciljem ustanovljavanja eventualnih razlika u sastavu materijala pojedinih emisija grčkog novca pronađenog na otoku Hvaru napravljeno je 36 PIXE analiza.

Sveukupno je u 2016. godini provedeno **102** elementnih PIXE analiza.

Analize su proveli M. Jakšić, S. Fazinić, I. Božičević Mihalić te I. Zamboni uz asistenciju D. Doračića.

Radi utvrđivanja stupnja oštećenosti i pojedinih tehnoloških detalja provedeno je radiografsko snimanje **46** predmeta izrađenih od bakrenih slitina, željeza i srebra. Radi se uglavnom o mačevima, okovima, ostrugama, dijelovima pojasa i sl. Snimanje je proveo M. Rastović na za Zavodu za zavarivanje i industrijsku tehnologiju.

Pretpovijesni odjel:

- Tijekom godine radilo se na obradi građe s lokaliteta istraženih na trasi autoceste C5 (Baranja: Šumarina-Benga, Jagodnjak-Cerik, Novi Čeminac-Jagodnjačka strana, Novi Čeminac-Jauhov salaš). Obrada je uključivala slijedeće: flotiranje uzoraka zemlje, signiranje i analiza životinjskih kostiju, signiranje i analiza keramičke i metalne građe, AMS datiranje kostiju i uzoraka ugljena (vanjski suradnici: A. Đukić, M. Grgurić, A. Dugonjić, K. Salamaha)

- Tijekom godine izvršena je obrada građe s lokaliteta Sisak – Pogorelac, AN 6 Mirkovci – Kamenica 2 te Mala pećina kod Sutine. Obrada je uključivala: pranje i signiranje keramičkog materijala te njegovu tipološku, tehnološku i statističku analizu, analizu životinjskih kostiju (Sveučilište u Cardiffu), obradu arheobotaničkih uzoraka (Kelly Reed), antropološke analize (Željka Bedić) te restauratorske radove na keramičkim metalnim, staklenim i koštanim nalazima (S. Latinović, Z. Znidarčić).

Srednjovjekovni odjel:

Većina predmeta koji se nalaze u stalnom postavu prošla su neki oblik konzervatorsko-restauratorskog zahvata - za ukupan broj i vrste zahvata vidi izvješće Konzervatorsko-restauratorskog odjela AMZ-a. Mač iz Batajnice (S-41) i mač iz Ščitarjeva (S-4147) još se nalaze na restauraciji.

### **3. DOKUMENTACIJA**

#### **3.1. Inventarna knjiga**

Odjel za dokumentaciju:

- U računalnom programu M++ upisano je u Knjigu izlaska 1041 upisa. (A. Solter)

- U računalnom programu M++ upisano je u Knjigu ulaska 77 skupnih upisa. (A. Solter)

Antički odjel:

- u računalnom programu M++ priprema za registraciju Zbirke rimskih kola (122 predmeta, N. Perok)
- u računalnom programu M++ priprema za registraciju Zbirke rimskog stakla (1012 predmeta) i Zbirka Dalj (334 predmeta); N. Gostinski
- u računalnom programu M++ dopunjeni podaci za 37 spomenika Zbirke kamenih spomenika, inventirana su i 3 nova spomenika (I. Radman-Livaja)
- pripremljena za registraciju Zbirka rimskog pisaćeg pribora iz Siska – 838 predmeta (O. Domiter, I. Radman-Livaja)
- pripremljena za registraciju Zbirka rimskog građevnog materijala i dijelova opreme zgrada iz Siska – 121 predmet (S. Habus, D. Lončar)
- pripremljena za registraciju Zbirka rimskog metalnog posuđa iz Siska – 509 predmeta (S. Habus, D. Lončar)

Numizmatički odjel:

- prenošenje podataka iz postojećih inventarskih knjiga u računalni program NUMIZ, odnosno računalno inventiranje 2500 primjeraka grčkog, rimskog republikanskog i carskog novca (T. Bilić, M. Nađ);

Srednjovjekovni odjel:

U računalnu bazu M++ inventirana su 24 predmeta (S-4144 – 4168). (M. Bunčić)

### **3.2. Katalog muzejskih predmeta**

Numizmatički odjel:

- kataloška obrada 2 primjerka Jelačićevih križara za potrebe kataloga izložbe *Veličanstveni Vranyczanyjevi* (T. Bilić);

### **3.3. Fototeka**

Odjel za dokumentaciju:

Za potrebe svih odjela Muzeja ukupno su snimljene, obrađene i/ili pripremljene za objavu (tisak) kao i konvertirane za arhiv 26602 fotografije u RAW, TIF odnosno JPG formatu.

(I.Krajcar i suradnici)

- fotografirano je, obrađeno i pripremljeno za tisak 80 crteža za likovnu opremu izložbe „JASA – rezultati arh. istraživanja lokaliteta Novi Čeminac – Jauhov salaš“
- skeniranje karte u 9 dijelova, obrada, spajanje, retuš

- skeniranje 27 radiograma srednjovjekovnih mačeva, računalna obrada - spajanje više dijelova
- Sudjelovanje u likovnom i multimedijalnom opremanju postava, priprema fotografija za panoje i izrada multimedije za potrebe povremenih izložbi
- Napravljeno je ukupno 6 multimedijskih prezentacija i kratkih filmova za postave povremenih izložbi i 1 za predstavljanje rada Muzeja na međunarodnim skupovima. (I. Krajcar)
- Izrada Android i IOS aplikacije vodiča po lokalitetu Andautonija te edukativne igre na temu "Život u Andautoniji", sve u sklopu manifestacije "Dani Andautonije" (I. Krajcar)
- Prikupljeno je 1363 fotografija vezanih za izložbenu djelatnost Arheološkog muzeja u Zagrebu i 1630 fotografija vezanih za posebna događanja. Sve fotografije su u digitalnom obliku te pridružene dokumentacijskim fondovima (A. Solter)

Antički odjel:

- Tijekom arheološkog iskopavanja prostora oko rimskog termalnog izvorišta i konzervatorsko-restauratorskih radova na zidovima i na žbukama na arheološkom lokalitetu u Varaždinskim Toplicama 2016.god. snimljeno je oko 1500 digitalnih fotografija
- Tijekom manifestacije Proljeće u Andautoniji u Ščitarjevu, arheoloških istraživanja te konzervatorsko-restauratorskih radova u Ščitarjevu snimljeno je oko 500 digitalnih fotografija.

Srednjovjekovni odjel:

- U okviru priprema za stalni postav, nakon konzervatorsko-restauratorskih zahvata fotografirani su predmeti koji se nalaze u vitrinama (I. Krajcar).
- Za potrebe objave snimljeno je i obrađeno ukupno 250 fotografija (D. Doračić).
  - Izrada fotografija u tijeku konzervatorsko-restauratorskog zahvata, a povremeno i prije te nakon zahvata (Z. Znidarčić, S. Latinović, M. Gregl, D. Doračić)

### **3.4. Dijateka**

- skenirano je 58 dijapozitiva antičkog stakla u srednjoj rezoluciji i 293 dijapozitiva u visokoj rezoluciji (I. Krajcar)

### **3.5. Videoteka**

U bazu podataka za sekundarnu dokumentaciju (modul S++ relacijske baze podataka M++) inventarizirano je 60 videozapisa sa zaključnom inventarnom oznakom v-305. Sva građa koja pristiže digitalna je i povezana s metapodacima u programu S++ (F. Sirovica, H. Ivezić).

### **3.6. Hemeroteka**

U 2016. godini prikupljena su 234 novinska isječka koja se odnose na djelatnost Arheološkog muzeja u Zagrebu. Inventirani su i upisani u bazu Sekundarne dokumentacije sa zaključnim brojem h-4735. Svi članci dostupni su digitalnom (.pdf) obliku te je svaki članak povezan s metapodacima u programu S++. (F. Sirovica, H. Ivezić).

Digitalizirano je 3373 novinskih isječaka iz dnevnih tiskovina u razdoblju od 1935. do 1999. Sveukupno je digitalizirano 5276 članaka (A. Solter, F. Sirovica)

U inventarnu knjigu hemeroteke uveden je i 631 novinski isječak iz 1994. i 1995. godine. Svi članci dostupni su u digitalnom (.pdf) obliku te je svaki članak povezan s metapodacima u programu S++ (F. Sirovica, H. Ivezić).

### **3.7. Planoteka i fond dokumentacijskih crteža**

Odjel za dokumentaciju: (M. Galić, H. Ivezić)

- Za potrebe objava nacrtano je 48 predmeta za Pretpovijesni odjel, od toga 21 predmet s lokaliteta Jakovo-Kormadin, 25 predmeta iz Siska, te po jedan predmet iz Sotina i Potočana.
- Za Numizmatički odjel nacrtano je 46 crteža, za potrebe publiciranja u muzejskoj monografiji i Vjesniku.
- Za potrebe izložbe „Nova akvizicija AMZ-a; Rimski grob iz okolice Zagreba“ nacrtano je 7 predmeta
- Izrađen je jedan crtež predmeta s Antičkog odjela, u svrhu publiciranja.
- Za Srednjovjekovni odjel izrađeno je 59 crteža, od toga 43 crteža za potrebe Stalnog postava, a ostali za objave.
- Inventirano i u računalnu bazu sekundarne dokumentacije upisano je 114 crteža, zaključno sa završnim brojem DC-2849.
- Za potrebe objava nacrtano je 18 predmeta za Pretpovijesni odjel sa lokaliteta Sisak, koji su skenirani, inventirani i upisani u računalnu bazu sekundarne dokumentacije.
- Za potrebe objava nacrtano je 15 predmeta za Antički odjel sa lokaliteta Novi Banovci, koji su skenirani, inventirani i upisani u računalnu bazu sekundarne dokumentacije.
- Za Srednjovjekovni odjel izrađeno je 43 crteža za potrebe Stalnog postava koji su skenirani.
- Nastavlja se s obradom starih crteža, pa je tako skenirano 270 Mb podataka ili 466 crteža predmeta, a sami crteži su pohranjeni su u bezkiselinske uložnice i registratore.
- Skenirano, inventirano i upisano u računalnu bazu sekundarne dokumentacije je 193 crteža sa lokaliteta Opatovina.

- Za potrebe objava nacrtano je 118 predmeta sa lokaliteta Burdelj, koji su skenirani, inventirani i upisani u računalnu bazu sekundarne dokumentacije.

Antički odjel:

- Izvršeno je 3D lasersko skeniranje svih faza radova na prostoru rimskog foruma i izvorišnog bazena za potrebe izrade dokumentacije rezultata arheoloških istraživanja 2016.g. (Vektra, Varaždin)

Srednjovjekovni odjel:

Nacrtano je 127 crteža i 3 rekonstrukcije predmeta koji se nalaze ili su pak bili predviđeni za stalni postav kao i za potrebe objave (A. Dugonjić, M. Galić, H. Ivezić).

### **3.8. Stručni arhiv**

Odjel za dokumentaciju:

Digitalizirano je za potrebe knjige „Arheološki muzej u Zagrebu – život od 19. do 21. stoljeća“ – 4,3 GB materijala - 420 jedinica – oko 1200 stranica. Za potrebe knjige do sada je skenirano preko 3000 stranica arhiva. (A. Solter).

U Stručni arhiv AMZ dodana su dva nova predmeta pod brojevima AAMZ 188 i AAMZ 189. (A. Solter)

U bazu podataka stručnog arhiva Arheološkog muzeja u Zagrebu 2014. dodano je 20 dosjea čime je do sada ubačeno 1520 dosjea / 27.2 GB podataka u pdf formatu odnosno 5 TB u tiff formatu (od slova A do Ž + numizmatički arhiv) (A. Solter).

Sva Arhivska građa slaže se u kutije po arhivskim i muzeološkim standardima (A. Solter)

Tijekom 2016. godine digitalizirana su 1352 dokumenta nastala tijekom 31 arheološkog istraživanja te je stvoreno 38,1 GB digitalnih podataka koji uključuju digitalne preslike i metapodatke o sustavu digitalizacije te pohrani i izvornih dokumenata i njihovih digitalnih preslika. Tijekom digitalizacije izvorni su dokumenti inventarizirani, a zatim pohranjeni u pergaminske uložnice i arhivske kutije (F. Sirovica, H. Ivezić).

U istom je razdoblju inventarizirano 1765 terenskih crteža pohranjenih u 46 mapa, koji su nastali tijekom 11 arheoloških istraživanja koje je Arheološki muzej u Zagrebu proveo između 2004. i 2008. godine (F. Sirovica, H. Ivezić).

### **3.9. Ostalo**

#### **3.9.1 Knjiga evidencije o izložbama**

Dokumentirano je 16 izložbi koje su održane u izložbenim prostorima AMZ-a tijekom 2014. te su prikupljeni svi materijali vezani za te izložbe (plakat, pozivnica, deplijan, katalog), kao i

9 izložbi Arheološkog muzeja u Zagrebu koje su održane izvan muzeja. Fond je nadopunjen starim izložbama i svim popratnim materijalom. Trenutačno je inventirano 538 izložbi povezanih s djelatnošću Muzeja. (A. Solter)

### **3.9.2 Fond fonoteke**

Inventirano i u računalnu bazu Sekundarne dokumentacije upisano je 216 audiozapisa, zaključno s brojem fon-697. Sva građa koja pristiže digitalna je i povezana s metapodacima u programu S++ (F. Sirovica, H. Ivezić).

### **3.9.3 Knjiga evidencija posebnih događanja**

Inventirano i u računalnu bazu Sekundarne dokumentacije upisano je 35 stručnih i znanstvenih događanja koja su se održala 2016. godine u prostorijama Muzeja. (A. Solter)

### **3.9.4 Fond izdavačke djelatnosti**

Inventirano i u računalnu bazu Sekundarne dokumentacije upisano je 160 publikacija Muzeja sa završnim brojem IZD-160 (M. Galić).

### **3.9.5 Fond evidencije terenskih izvještaja**

Inventirano i u računalnu bazu Sekundarne dokumentacije upisan je 91 terenski izvještaj Muzeja. (A. Solter)

### **3.9.6. Knjiga evidencije pedagoške djelatnosti**

- u računalnu bazu sekundarne dokumentacije (S++) pedagoške djelatnosti uvrstili su se svi edukativni projekti tijekom 2016. godine, ukupno 208 dokumentiranih stavki. (Z. Babić)

### **3.9.7. Konzervatorsko-restauratorski odjel AMZa**

S ciljem objedinjavanja baza podataka svih muzejskih odjela u tijeku je prijelaz na novi program.

## **4. KNJIŽNICA**

### **4.1. Nabava**

Razmjennom, kupovinom, darovima, vlastitim izdanjima i fotokopijama fond knjižnice povećan je za ukupno 1420 jedinica knjižnične građe.

#### **4.2. Stručna obrada knjižničnog fonda**

Inventirano, katalogizirano i obrađeno je 1423 jedinica knj. gr.

#### **4.3. Zaštita knjižnične građe**

U svrhu zaštite knjižnične građe restaurirano je 6 jedinica knjižnične građe u Središnjem laboratoriju za konzervaciju i restauraciju Hrvatskog državnog arhiva.

#### **4.4. Služba i usluge za korisnike**

Rad sa korisnicima

Osim stručnog osoblja Muzeja knjižnicu su koristili i vanjski korisnici.

Čitača u čitaonici .....2080

Izdano jed. knj. građe u čitaonici .....5150

Posuđeno uz zadužnicu ..... 320

#### **4.5. Ostalo**

Tijekom godine u razmjenu je poslano 1588 muzejskih publikacija (VAMZ, katalogi, monografije). Izrađeno je i poslano 6 biltena prinova knjiga za 2016. godinu.

Skenirani su sadržaji novopristiglih časopisa i poslane su mjesečne obavijesti korisnicima (9 biltena).

Nastavljena je katalogizacija i klasifikacija publikacija iz "Biblioteke dr. Zdenko Vinski i dr. Ksenija Vinski-Gasparini" kao i sustavno evidentiranje posebnih otisaka iz iste biblioteke.

Nastavljeno je sustavno prikupljanje i evidentiranje arhiva s muzejskim publikacijama tiskanim tijekom 2016. godine. Nastavljena je suradnja s Nacionalnom i sveučilišnom knjižnicom (razmjena publikacija, obvezni primjerak i sl.). Nastavljen je sustavan rad na pronalaženju i bilježenju knjižnične građe koja se vodi kao izgubljena (tj. nije pronađena na reviziji obavljenoj 2010. godine) pa je tijekom godine pronađeno 9 jedinica knj. građe.

Međuknjižničnom posudbom posuđena je 1 jedinica knjižnične građe arheološkim ustanovama u zemlji. Za potrebe korisnika, međuknjižničnom posudbom nabavljeno je 6 jedinica knjižnične građe. Obavljene su pripremne radnje vezane uz ev. otkup privatne biblioteke prof. Marina Zaninovića (pregled publikacija, izrada popisa, procjena vrijednosti odabranih jedinica građe). Nastavljena je suradnja sa studentima volonterima koji su u više navrata pomagali u knjižnici Muzeja.

## 5. STALNI POSTAV

### 5.1. Novi stalni postav

Naziv: Stalni postav Srednjovjekovnog odjela Arheološkog muzeja u Zagrebu

Autor(i) stručne koncepcije: dr.sc. Željko Demo

Autor(i) likovnog postava: mr. sc. Mario Beusan, dipl. ing. arh.

Opseg (broj eksponata): 1630 predmeta

Površina 120 m<sup>2</sup>

Kraći opis: Tijekom 2016. godine realiziran je stalni postav Srednjovjekovne zbirke koji zauzima pet izložbenih prostorija (uključen i hodnik, jer je i u njemu realiziran dio postava) na zapadnoj strani drugoga kata Arheološkog muzeja u Zagrebu.

Srednjovjekovna zbirka danas čuva oko 6000 predmeta raznih srednjovjekovnih razdoblja te je ona kvalitativno, po specifičnosti građe, ali i kronološki, najsveobuhvatnija i najraznovrsnija u smislu predstavljanja arheološke građe kontinentalne Hrvatske. Obuhvaća arheološku ostavštinu brojnih naroda, plemena i etničkih skupina koji su u razdoblju od 5.-15./16. stoljeća nastanili ili se samo kratko zadržali na hrvatskim prostorima.

Uz određene pripreme radove koji su se obavljali i tijekom 2015. g. (odabir predmeta za prvi dio postava, restauracija, konzervacija i rekonstrukcija, te tehnička dokumentacija koja uključuje fotografiranje svih i crtanje selekcioniranog broja artefakata), najveći dio posla obavljen je tijekom 2016. godine.

Stalni je postav podijeljen u nekoliko kronoloških i tematskih cjelina. Ukupno je izloženo oko 1630 predmeta. Prva prostorija, s izloženih 420 predmeta prikazuje razdoblje seobe naroda kroz tematske cjeline vezane uz pojedine nomadske i germanske narode (Huni, Istočni Goti, Gepidi, Langobardi itd.), bizantsku prevlast te vrijeme provale Avara i doseljenja južnih Slavena. Predmeti su popraćeni opširnim tekstovima na hrvatskom i engleskom jeziku i kartama koje olakšavaju njihovo praćenje te brojnim rekonstrukcijama i fotografijama predmeta ili samih nalazišta.

U drugoju je prostoriji vrijeme ranoga srednjeg vijeka predstavljeno s oko 550 predmeta također tematski raspoređenih – Rani Slaveni, Franci u južnoj Panoniji, Sisak, utvrde (castra) i misijska središta, Mađari u Karpatskoj kotlini i dakako najobimnije Bjelobrdska kultura. Prezentirani su pojedinačni nalazi ali i neki od naših najznačajnijih arheološki istraživanih lokaliteta (grobља Vukovar – Lijeva Bara, Bijelo Brdo, Zagreb – Stenjevec itd.). Zanimljiv skup nalaza predstavljaju predmeti Bizantsko-bugarskog kulturnog kruga, koji se najvećim dijelom javnosti po prvi puta predstavljaju, kao i znatan broj keramičkih posuda ranog i

razvijenog srednjeg vijeka. Uz tekstove i prateće karte, postav sadrži i rekonstrukcije predmeta te film o doseljenju Slavena, koji su snimili slovenski kolege.

Posebno mjesto u trećoj prostoriji zauzima jedan od najznamenitijih spomenika ne samo Srednjovjekovne zbirke AMZ-a, nego hrvatske arheološke ali i kulturne baštine općenito - natpis kneza Branimira iz Gornjeg Muća. Ovaj jedinstveni spomenik iznimno je važan, ne samo kao hrvatski, nego kao i općeslavenski epigrafski spomenik, jer je njime posvjedočen povijesni podatak, naime da je 888. godine u Hrvatskoj vladao (vojvoda/knez) Branimir. Uz tekst i slikovne priloge na posteru, uz sam spomenik prikazuje se i njegov 3D prikaz na južnom zidu sobe.

Četvrti izložbeni prostor (hodnik) i peta prostorija prikazuju razdoblje razvijenog i kasnog srednjeg vijeka, koje je u našoj zbirci zastupljeno nešto manjim brojem predmeta u odnosu na ranija razdoblja no vrlo interesantnim i važnim primjercima odnosno lokalitetima. Kroz nekoliko cjelina – kršćanstvo, naoružanje i svakodnevni život nastojala se ocrtati spomenuta raznovrsnost zbirke. Karta koja prikazuje neke od najznačajnijih utvrda kontinentalne Hrvatske, s odabranim fotografijama, zauzima istočni zid hodnika.

Uz dr.sc. Ž. Demu, koji je obavio najveći dio posla tj. stručni koncept prve i druge izložbene dvorane koji podrazumjerva odabir predmeta, tekstove, karte, koordinaciju s arhitektom, restauratorima, dokumentaristima i sl., u realizaciji postava sudjelovala je i viša kustosica Maja Bunčić (suradnja s voditeljem odjela, nekoliko tekstova, odabir predmeta, koordinacija s arhitektom i ostalim suradnicima i kolegama uključenima u postav) kao i novozaposlena kustosica Anita Dugonjić (izrada karata u suradnji s voditeljem, crteži rekonstrukcija predmeta, suradnja pri izradi grafičkih rješenja panoa).

Pri realizaciji postava također su sudjelovali svi djelatnici Restauratorsko-konzervatorskog odjela i Odjela za dokumentaciju. Svi su tekstovi i legende dostupni na hrvatskom i engleskom jeziku (prijevod Barbara Smith-Demo).

- suradnja na novom stalnom postavu srednjovjekovnog odjela – numizmatički materijal (T. Bilić, M. Nađ).

- ustupanje numizmatičkog materijala (4 primjerka novca) za stalni postav srednjeg vijeka (T. Bilić, M. Nađ).

- J. Balen uključena je u rad na izradi Stalnog postava prapovijesti Zemaljskog muzeju BiH za razdoblje kamenog i bakrenog doba.

## 6. STRUČNI RAD

### 6.1. Stručna obrada muzejske građe

Pretpovijesni odjel:

- rad na obradi građe lasinjske kulture s lokaliteta Jurjevac – Stara Vodenica i Potočani (J. Balen)
- obrada nalaza koštane industrije s Vučedola iz istraživanja J. Brunšmida i R.R. Schmidta (288 predmeta) u sklopu izrade stručnog rada (V. Krištofić)
- obrada nalaza koštane industrije s lokaliteta Jakovo Kormadin (V. Krištofić)
- obrađeno je oko 250 predmeta za potrebe izložbe Japodi, zaboravljeni gorštaci (L. Bakarić, A. Sabljčić)
- obrada materijala iz Siska iz razdoblja starijeg željeznog doba za potrebe izrade doktorske disertacije (I. Drnčić)

Antički odjel:

- Stručna obrada materijala i dokumentacije s istraživanja u Varaždinskim Toplicama (D.Kušan Špalj, N.Perok)

Numizmatički odjel:

- stručna obrada egipatskog novca iz zbirke AMZ-a za katalog serijske publikacije *Sylloge nummorum graecorum*;
- stručna obrada ostave rimskog srebrnog novca 3. st. iz Kamenice iz zbirke AMZ-a (A. Bertol, M. Nađ);
- stručna obrada ranocarskog novca nađenog u Sisku te na području sjeverozapadne Hrvatske (T. Bilić)

Srednjovjekovni odjel:

- Kontinuirani rad na obradi srednjovjekovnog prstenja (M. Bunčić)
- Preliminarna obrada srednjovjekovne građe s lokaliteta Pleso – zračna luka (M. Bunčić)
- Uvid u Arhiv: Mitrovica, za potrebe pisanja seminarskog rada na doktorskom studiju te Arhiv Vinski, pripreme za izlaganje na znanstvenom skupu (M. Bunčić)
- Odabir i obrada građe od 9.-15. st. predviđene za izlaganje u okviru stalnog postava Srednjovjekovnog odjela (Ž. Demo, M. Bunčić)

Odjel za dokumentaciju:

Stručna obrada muzejskog Arhiva. (A. Solter)

## **6.2. Identifikacija / Determinacija građe**

Numizmatički odjel:

- numizmatički materijal s iskopavanja J. Jeličić-Radonić u Remetinovu vrtu u Starome gradu na Hvaru (T. Bilić, I. Mirnik);

Knjižnica:

Nastavak radova na registraciji knjižnične građe koja je starija od 1800. godine ("Zbirka starih i rijetkih knjiga tiskanih prije 1800. godine"), što uključuje pregled i determiniranje, reinventarizaciju i katalogizaciju.

Odjel za dokumentaciju:

Popis i determinacija 159 predmeta iz zbirke Radauš koja je dio donacije obitelji Radauš Arheološkom muzeju u Zagrebu (F. Sirovica)

## **6.3. Revizija građe**

Pretpovijesni odjel:

- revizija građe mlađeg kamenog doba: lokaliteti Samatovci i Jakovo-Kormadin (V. Krištofić)  
revizija građe iz mlađeg kamenog i bakrenog doba, izložena u stalnom postavu pretpovijesne zbirke (V. Krištofić)

## **6.4. Ekspertize**

Stručnjaci AMZ-a tijekom godine obavili su ekspertize raznovrsnog arheološkog materijala, davali stručna mišljenja, procjene vrijednosti i determinirali građu. Stručnjaci Pretpovijesnog odjela obavili su 5 ekspertiza (L. Bakarić, J. Balen, I. Drnić), Antičkog odjela 14 ekspertiza (I. Radman-Livaja, D. Kušan Špalj, N.Perok ), Egipatskog odjela 4 (Uranić, Ščukanec-Rezniček), Srednjovjekovnog odjela 2 (M. Bunčić, Ž. Demo). Numizmatički odjel obavio je ekspertize brojnih primjeraka novca i drugog materijala (T. Bilić, M. Nađ). Stručnjaci odjela za dokumentaciju obavili su 8 ekspertiza vezanih za arhiv Arheološkog muzeja u Zagrebu (A. Solter).

## **6.5. Posudbe i davanje na uvid**

Pretpovijesni odjel:

- Sonja Kačar – uvid u neolitičku litičku građu za potrebe doktorata (J. Balen)
- Stašo Forenbaher – uvid u litičku građu s Palagruže (J. Balen)
- Gradski muzej Bjelovar – posudba materijala za izložbu *Arheološka istraživanja Bjelovarsko-bilogorske županije i okolnih krajeva 1996.-2016.* (J. Balen)

- Aleksandar Durman - posudba sjekire iz Brekinjske (J. Balen)
- Mateusz Cwalinski – dat je na uvid brončanodobni jantar, ukupno 7 komada (L. Bakarić)
- Ana Franjić – dat je na uvid materijal izrađen od stakla, cca 1100 komada, za potrebe izrade doktorske disertacije (L. Bakarić, A. Sabljic, I. Drnić)

Numizmatički odjel:

- 10 predmeta posuđeno za izložbu „Abeceda novca“ održanoj u Tehničkom muzeju u Zagrebu od 21.02. 2015. do 19.06. 2016.
- 2 predmeta posuđena za izložbu „Veličanstveni Vranyczanyjevi“ održanu u MUO-u od svibnja do kolovoza 2016.
- 27 predmeta posuđeno za retrospektivnu izložbu radova Vanje Radauša održanu u Umjetničkoj galeriji Dubrovnik od 20.11.2015. do 10.01.2016.
- 9 predmeta posuđeno Gradskom muzeju Bjelovar za izložbu uz skup HAD-a u Bjelovaru održanoj u rujnu 2016.
- 1 krajcar J. Vitovca posuđen Pokrajinskom muzeju Celje za potrebe izložbe *Boj za dediščino (1456-1461)* u trajanju 9.11.2016. -11.4.2017.
- 10 predmeta posuđeno za izložbu Post scriptum (prosinac 2016).
- poslane dvije fotografije aversa i reversa te podaci o rimskom republikanskom zlatniku iz okolice Siska A. Campani (Rim) (12. 1.) (T. Bilić)
- poslane dvije fotografije aversa i reversa te podaci o kasnoantičkom brončanom novcu B. Upchurchu (Harvard) (21. 1.) (T. Bilić)
- poslano 12 fotografija aversa i reversa te podaci o srednjovjekovnom talijanskom novcu F. Pigozzu (Venecija) (21.1.) (T. Bilić)
- poslane dvije fotografije aversa i reversa te podaci o medalji A. Masle B. Lasiću (Dubrovnik) (11. 2.) (T. Bilić)
- ustupanje informacija Klausu Vondrovecu (Numizmatički kabinet - Kunsthistorisches Museum Wien) vezano uz lokalitet Tolić (Udbina) i ubicaciju ostave novca pronađene 1863. na tom lokalitetu (26.1.) (M. Nađ)
- ustupanje informacija vezano za nalaze novca sa područja Mihovljana gospodinu Davoru Žažaru (27.1.) (M.Nađ)
- poslano 38 fotografija aversa i reversa te podaci o srednjovjekovnom šleskom novcu M. Grandowskom (Varšava) (23.2.) (T. Bilić)
- R. Budeu (University of Michigan) dani na uvid rimski brončani novci tetrahijskog razdoblja (25-26. 2.) (T. Bilić, M. Nađ)

- B. Upchurchu (Harvard) dani na uvid rimski brončani novci iz ostave Trijebanj (25-26. 2.) (T. Bilić, M. Nađ)
- K. Sheedyju (Macquarie University) dani podaci o arhajskim kovanicama Atene (26. 2.) (T. Bilić)
- Ivani Trapletti sa Katoličkog sveučilišta u Milanu poslan na uvid članak H. Mattinglyja , The mint of Milan. A lost chapter of its History, Numismatika, 1934-1936, 12-16 (1.3.) (M. Nađ)
- M. Bagarić (MUO) poslane četiri fotografije aversa i reversa Jelačićevih križara za potrebe kataloga izložbe *Veličanstveni Vranyczanyjevi* (3.3.) (T. Bilić)
- poslane dvije fotografije aversa i reversa te podaci o žetonu tvornice cementa iz Bakra S. M. Sunara (Split) (18. 3.) (T. Bilić)
- poslane dvije fotografije aversa i reversa medalje S. Sikirice B. Lasiću (Dubrovnik) (5. 4.) (T. Bilić)
- poslane dvije fotografije aversa i reversa isejskog novca (A2406) P. Visoni (University of Kentucky) (18. 4.) (T. Bilić)
- poslane dvije fotografije aversa i reversa novca kralja Mitila O. Hooveru (American Numismatic Society) (18. 4.) (T. Bilić)
- ustupanje fotografije ostave iz Zgruta za monografiju: Podravske Sesvete, Pregled povijesti- Izabrane teme 1, gospodinu Branku Begoviću Begi (16.5.) (M. Nađ)
- poslane dvije fotografije ostave iz Valpova B. Miličiću (MSO) (23. 6.) (T. Bilić)
- poslane dvije fotografije aversa i reversa isejskog novca (A8583) P. Visoni (University of Kentucky) (27. 6.) (T. Bilić)
- Muzej Cetinske krajine, pomoć kolegici Aniti Librenjak oko determinacije i izrade kataloških jedinica za austrougarska odlikovanja i medalje koje kolege namjeravaju izložiti na izložbi povodom 60 godišnjice muzeja (6.7.) (M. Nađ)
- poslane dvije fotografije aversa i reversa rimskog varskog novca s kontramarkama (C204) N. Vismara (Università degli Studi di Milano-Bicocca) (21. 11.) (T. Bilić)
- A. Casoli (Beč) dani na uvid rimski novci cara Nerona (8-11. 8.) (T. Bilić, M. Nađ)
- 6 fotografija krajcara J. Vitovca poslano Pokrajinskom muzeju Celje za potrebe izrade holograma za izložbu *Boj za dediščino (1456-1461)* u trajanju 9.11.2016. -11.4.2017. (M. Nađ)
- poslano deset fotografija aversa i reversa rimskog republikanskog novca A. Campani (Rim) (12. 12.) (T. Bilić)

- poslano 148 fotografija aversa i reversa rimskog republikanskog novca P. Debernardiju (Torino) (12. 12.) (T. Bilić)

Srednjovjekovni odjel:

- Za potrebe izlaganja na izložbi *Saint Martin and Pannonia. Christianity on the Frontiers of the Roman World* (Abbey Museum of Pannonhalma i Savaria Museum, Szombathely) posuđena su dva predmeta – opeka iz Sirmija (S-3403) i srebrna žlica iz Siska (S-1925).

- Za potrebe rada na doktorskoj disertaciji kolegici Katalin Bognar iz Budimpešte dane su na uvid i fotografiranje dvije posude iz Brodskog Drenovca (S-691 i S-762).

- Za izložbu i katalog *Arheološko nasleđe Sremskih Karlovaca* kolegici Divni Gačić iz Muzeja grada Novog Sada ustupljena je fotografija fibule iz Srijemskih Karlovaca –Rovina, S-2164.

- Kolegi Goranu Bilogriviću ustupljene su fotografije mača tipa K iz Podsuseda (S-1780).

- Kolegici Željki Bedić iz Antropološkog centra HAZU dopušteno je uzimanje uzoraka na osteološkom materijalu s nalazišta Bijelo Brdo – ulica Venecija.

- Za potrebe prezentacije u okviru stalnog postava Srednjovjekovni odjel dobio je pravo na korištenje fotografija od Ministarstva kulture Republike Hrvatske- MK UZKB – F, KO Karlovac, KO Požega, KO Sisak, Hrvatskog restauratorskog zavoda, Javne ustanova „Park prirode Medvednica“, Muzeja Slavonije, Muzeja Grada Đurđevca te Muzeja Hrvatskog zagorja

Odjel za dokumentaciju:

- Jeleni Borošak –Marijanovići na uvid je dan Arhiv Društvu za povjestnicu jugoslavensku AAMZ 19.

- Dori Šimić na uvid je dan arhiv lokaliteta Komin.

- Igoru Vukmaniću na uvid su dani arhivi lokaliteta: Dalj, Sotin, Ilok, Aljmaš, Erdut i Vukovar.

- Andreji Smetko na uvid je dana knjiga „Horv. Slav. Narodni Museum. Opis Darovah od 1. siečnja 1855.“ AAMZ 23.

- Milovanu Buchbergeru na uvid je dan Arhiv Društvu za povjestnicu jugoslavensku AAMZ 19

- Draganu Damjanoviću dana je na uvid građa povezanu uz konzervatorsko djelovanje Josipa Brunšmida.

- Goranu Bilogrviću na uvid je fan Osobni fond Vinski AAMZ 210.

- Ivani Mance na uvid je dan Arhiv Društvu za povjestnicu jugoslavensku AAMZ 19.

## 6.6. Sudjelovanje na kongresima i savjetovanjima

- Jacqueline Balen, *Najraniji Indoeuropljani u okviru dviju eneolitičkih kultura (baden i kostolac) na području istočne Hrvatske*, Muzej vučedolske kulture, znanstvena tribina Vučedol i Indoeuropljani, 22.1.
- Jacqueline Balen, *The state of research and new insights into the Eneolithic cultures in eastern Croatia*, Neue Forschungen zur Kupferzeit am Rande der Südostalpen, Wildon, Austrija, 16.-17.6.2016.
- Emily Zavodny, Sarah B. McClure, Brendan J. Culleton, Douglas J. Kennett, Emil Podrug, and Jacqueline Balen, *Differentiating Animal Management Strategies in Prehistoric Croatia Using Stable Isotopes*, Stable isotopes in zooarchaeology, 1st working group meeting, 3.-5.3.2016., University of Georgia Athens, Georgia, USA
- Emily Zavodny, Brendan Culleton, Sarah McClure, Douglas Kennett, and Jacqueline Balen, *The Iapodians in Iron Age Europe: a Stable Isotope and Radiocarbon Dating Program in Northern Croatia*, 81th Annual Meeting, Society for American Archaeology, 6.-10.4.2016., Orlando, Florida, USA. - poster
- Jacqueline Balen, Jelena Boras, Ana Đukić, Marin Mađerić, *JASA – paving the road to cultural heritage*, IUAES Dubrovnik, World anthropologies and privatization of knowledge: engaging anthropology on public, Panel: engaging local stakeholders in archaeological tourism, Dubrovnik, 5.5.2016.
- Mario Novak, Ivor Janković, Mislav Čavka, James C.M. Ahern, Zrinka Premužić, Hrvoje Potrebića, Jacqueline Balen, *Prehistoric massacre revealed. Four cases of perimortem cranial trauma from Potočani, Croatia*, 21st European Meeting of the Paleopathology Association, Moskva, Rusija, 15.-19.08.2016.
- Vlasta Vyroubal, Željka Bedić, Jacqueline Balen, Anita Adamić, Mario Šlaus, *Cranial deformations in an Ostrogoth cemetery from Croatia*, 20th Congress of the European Anthropological Association European Anthropology in a Changing World: From Culture to Global Biology, Zagreb, 24.-28.8.2016.
- Jacqueline Balen, Ana Đukić, *JASA – the road from ‘irrelevant luxury’ to ‘archaeological jewel’*, 22nd Annual Meeting, European Association of Archaeologists, 31.8.-4.9.2016, Vilnius, Litva.
- Emily Zavodny, Brendan Culleton, Sarah McClure, Douglas Kennett, and Jacqueline Balen, *Stable Isotope Markers of Herd Management in Prehistoric Croatia*, 22nd Annual Meeting, European Association of Archaeologists, 31.8.-4.9.2016, Vilnius, Litva.

- Rajna Šošić Klindžić, Jacqueline Balen, *Bjelovar, the final frontier – posljednja stanica prvog vala neolitizacije*, HAD, Bjelovar, 4.10.-7.10.
- Ana Đukić, *Istraživanje prehrane i poljoprivrede na nalazištima lasinjske kulture*, HAD, Bjelovar, 4.10.-7.10. (nalazišta istraživana od strane Muzeja)
- Mario Novak, Ivor Janković, Zrinka Premužić, Mislav Čavka, James C.M. Ahern, Hrvoje Potrebec, Jacqueline Balen, *Ukopi lasinjske kulture na području Hrvatske s posebnim osvrtom na nalaz iz Potočana – bioarheološka perspektiva*, HAD, Bjelovar, 4.10.-7.10.
- Jacqueline Balen, Ivan Drnić, Sanjin Mihelić, *Zdenko Vinski kao pretpovjesničar*, Zdenko Vinski život i znanstveni rad, Arheološki muzej u Zagrebu, 8.11.2016.
- Ivan Drnić, Ivan Radman Livaja, *Faceted spearheads from Sisak (ancient Siscia), Croatia*, St Andrews, Scotland, UK, 2016, Nineteenth Roman Military Equipment Conference RoMEC XVIII: Cavalry in the Roman World. University of St Andrews, 6.-11. 06. 2016.
- Ivan Drnić, Ana Franjić, *Prehistoric Glass from Iron Age Segestica (Present-Day Croatia)*, Behind the glass: new reflections on glass in Iron Age societies, , 22nd Annual Meeting of the EAA, rujan 2016.
- Ivan Drnić, *Illicit trafficking of archaeological heritage in Croatian post-war and transitional context*, Illicit trafficking of Cultural Heritage: different strategies to fight it, 22nd Annual Meeting of the EAA, rujan 2016.
- Sanjin Mihelić, Darko Komšo, *Destination management of heritage sites and towns in Croatia*, 22nd Annual Meeting, European Association of Archaeologists, 31.8.-4.9.2016, Vilnius, Litva.
- Sanjin Mihelić, *Together we stand, divided we fall. On the need to embrace local communities as stakeholders in archaeological tourism*. IUAES Dubrovnik, World anthropologies and privatization of knowledge: engaging anthropology on public, Panel: engaging local stakeholders in archaeological tourism, Dubrovnik, 5.5.2016.
- Predavanje „Arheologija i turizam – primjeri dobre prakse“ održano na konferenciji „KULTURNI TURIZAM – VRIJEDNOST I ZNAČENJE ZA HRVATSKU“, 22. travnja 2016., hotel Sheraton u Zagrebu (D. Kušan Špalj)
- Predavanje “Arheološki park Andautonija” održano na stručnom skupu „OŽIVLJENA POVIJEST – EKSPERIMENTALNA ARHEOLOGIJA“, u Muzeju grada Splita, 02.09.2016. (D. Kušan Špalj)
- Predavanje “Arheološki parkovi - Andautonia u Ščitarjevu i Aquae Iasae u Varaždinskim Toplicama“ održano na stručnom skupu VSAKDAN V RIMSKI VILI – Materialna in

duhovna kultura antike in njena interpretacija, Koper, 11. november 2016, Univerza na Primorskem (D. Kušan Špalj)

- Digital and Traditional Epigraphy in Context Proceedings of the Second EAGLE International Conference. Rome 27-29 January 2016, predavanje pod naslovom Teaching (Digital) Epigraphy (Marion Lamé, I. Radman-Livaja, Bruce Robertson, Federico Ponchio)

- Okrugli stol „Tragovi osvajanja: izazovi interpretacije ranorimskih nalaza“, Zagreb, 20. 04. 2016., predavanje pod naslovom „Mali znakovi velikih promjena – moguće interpretacije ranorimskih nalaza s vinkovačkog područja“ (I. Radman-Livaja)

- Sudjelovanje na kongresu „World anthropologies and privatization of knowledge: engaging anthropology in public“ s referatima „Clues for romanisation: material evidence from southern Pannonia“, 05.05. 2016. (I. Radman-Livaja & Marko Dizdar) i „Starigrad Paklenica, the research-presentation symbiosis in the service of the local community“ (O. Domiter), 04.-09. 05. 2016., Dubrovnik, Hrvatska

- Sudjelovanje na kongresu ROMEC (19th Roman Military Equipment Conference) u gradu St Andrews, u Škotskoj (Ujedinjeno Kraljevstvo), na istoimenom sveučilištu, od 06.06. do 12.09. 2016. s posterom pod naslovom „Faceted spearheads from Sisak (ancient Siscia), Croatia“ (I. Radman-Livaja & Ivan Drnić)

- Sudjelovanje na znanstvenom kolokviju „Salonitanska muza Duje Rendića-Miočevića“, posvećenom 100. obljetnici rođenja Duje Rendića-Miočevića, 29. lipnja 2016. godine, održanom u Solinu, s predavanjem naslovljenim „Pregled ilirske onomastike na sisačkim tesarama“ (I. Radman-Livaja)

- Sudjelovanje na kongresu „Imperialism and Identities at the Edge of the Roman World 3“, u Petnicu pored Valjeva u Republici Srbiji, od 21. do 25. 09. 2016., s predavanjem „Refurbishing Pannonian Identities“ (I. Radman-Livaja)

- Sudjelovanje na trijenalu ICOM-a (ICOM 24th general conference Museums and cultural landscapes; ICOFOM Predatory museums) s posterom „The Ultimate Pradtor“ (O. Domiter), 03.- 09. 06. 2016., Milano, Italija

- Sudjelovanje na godišnjoj skupštini Europskog udruženja arheologa (22nd annual meeting of the EAA; Illicit trafficking of cultural heritage), sudjelovanje za okruglim stolom i referat „Acquisition policy- first line of defense“ (O. Domiter) i sudjelovanje na (22nd annual meeting of the EAA; I see something that you can't see. Multidisciplinary Approaches in Archaeological Tourism) s posterom "The research-presentation multidisciplinary approach-Symbiosis in Starigrad, Croatia" (Ivan Radman- Livaja i O. Domiter), 31. 08.- 04. 09. 2016., Vilnius, Litva

- Sudjelovanje na međunarodnoj konferenciji (Through the Eyes of a Stranger – Appropriating Foreign Material Culture and Transforming the Local Context- International Graduate Students Conference) s referatom “Roman The Barbarian - A contribution to the understanding of The Danube Horseman Cult” (O. Domiter), 14.- 15. 10. 2016., Zagreb, Hrvatska
- Sudjelovanje na stručno- znanstvenom skupu Podgorje: polazišta i perspektive razvoja s referatom “Arheološki lokaliteti u baštinskom turizmu: primjer gradine Sv. Trojice” (Ivan Radman- Livaja, Asja Tonc, O. Domiter), 13.- 15. 10.2016., Senj, Hrvatska
- Organiziran okrugli stol pod nazivom pod naslovom "Villes, bourgs et villages entre Save et Drave (1er siècle av. J.-C. – 5ème siècle ap. J.-C.) / Cities, settlements and villages between the Sava and the Drava (1st century BC – 5th century AD) / Gradovi, naselja i sela između Save i Drave (1. st. pr. Kr. – 5. st. pos. Kr.)". Na skupu su iznesena slijedeća predavanja popraćena bogatom diskusijom i intervencijama sudionika i slušatelja:
  - T. Leleković (Croatian Academy of Sciences and Arts, Institute for Historical and Social Sciences in Zagreb, Archaeological Division / HAZU, Zavod za povijesne i društvene znanosti u Zagrebu, Odsjek za arheologiju), Roman rural landscape in the Croatian part of Pannonia / Rimski ruralni krajolik u hrvatskom dijelu Panonije
  - F. Tassaux (Université Bordeaux Montaigne, UMR 5607 Ausonius), Les agglomérations secondaires de Gaule, d'Italie et de Pannonie, un problème de définition / Sekundarne aglomeracije u Galiji, Italiji i Panoniji, problem definiranja
  - J. Davidović (Museum of Srem / Muzej Srema), Archaeological excavations and new finds in Sirmium and the surrounding area from 2002 until today / Arheološka istraživanja i novi nalazi u Sirmiju i okolici od 2002. do danas
  - Y. Marion (Université Bordeaux Montaigne, UMR 5607 Ausonius), Agglomérations et commerce au long cours en Pannonie méridionale. L'exemple des amphores adriatiques / Naselja i međuregionalna trgovina u južnoj Panoniji. Primjer jadranskih amfora
  - T. Hršak (Museum of Slavonia / Muzej Slavonije), Beli Manastir - Sudaraž, a Roman site on the highway Osijek - Beli Manastir / Beli Manastir - Sudaraž, rimski lokalitet na trasi autoceste Osijek - Beli Manastir
  - K. Jelinčić (Institute of Archaeology, Zagreb (Institut za arheologiju, Zagreb), Roman Village in the Province of Upper Pannonia: Virovitica - Kiškorija South / Rimsko selo u Gornjoj Panoniji: Virovitica – Kiškorija Jug

Akte tog skupa planira se objaviti, bilo kao samostalan zbornik, bilo kao zasebnu tematsku cjelinu u sklopu Vjesnika Arheološkog muzeja u Zagrebu, ovisno o raspoloživim financijskim sredstvima. (I. Radman-Livaja)

- Sudjelovanje na Međunarodnom znanstvenom skupu *dr. Zdenko Vinski – život i znanstveni rad*, u organizaciji Odsjeka za arheologiju i Arheološkog muzeja u Zagrebu (8. studeni 2016.), s predavanjem: "Biblioteka Ksenija i Zdenko Vinski".

- Organizacija stručnog skupa 8. *Susreti restauratora i preparatora HMD-a* u Gradskom muzeju Sisak (S. Latinović) te sudjelovanje s plakatima: D. Doračić: *Konzervatorsko-restauratorska obrada keltskog mača i pripadajućih mu korica*; V. Mesarić: *Vučedolska golubica (jarebica): izrada kalupa za izradu suvenira*; M. Gregl: *Primjer restauratorsko konzervatorskih zahvata na prapovijesnoj posudi restauriranoj početkom 20.-og stoljeća*  
Pored prezentiranih plakata održano je i PP izlaganje: S. Latinović: *Konzervatorsko-restauratorski zahvat na pojasnoj kopči*.

- D. Doračić je bio suautor PP izlaganja pod nazivom *Bashing me gently: The Vinkovci treasure in context* koje je održao H. Vulić iz Gradskog muzeja Vinkovci na međunarodnom kongresu *Roman Archaeology conference 12* održanom u Rimu od 16. do 19. ožujka.

- Sudjelovanje pri organizaciji 20. seminara Arhivi, knjižnice, muzeji u Poreču (S. Latinović)

- Sudjelovanje na 20. seminaru Arhivi, knjižnice, muzeji u Poreču (D. Doračić bio je voditelj i moderator konzervatorsko-restauratorske radionice čija tema je bila „*Reverzibilnost u teoriji i praksi*“).

- Sudjelovanje na ICOM-CC međunarodnom skupu pod nazivom “Recent Advances in Glass and Ceramics Working Group Interim Meeting“ održanog 25-29 svibnja u Wrocławu, Poljska (M. Gregl, V. Mesarić, Z. Znidarčić).

- Sudjelovanje na međunarodnom znanstvenom skupu "Slovani, naša dediščina"/ "Our Heritage: The Slavs" održanom 28.-30.9.2016. u Kranju s posterom *New Early Slavic finds from Zagreb surroundings. Rescue excavation on the Pleso – airport site*. (M. Bunčić)

- Sudjelovanje na međunarodnom znanstvenom skupu „Zdenko Vinski – život i znanstveni rad“ održanom 7.11.2016. u Arheološkom muzeju u Zagrebu s izlaganjem *Istraživanja i teme u znanstvenim djelima dr. Zdenka Vinskog*. (Ž. Demo)

- Sudjelovanje na međunarodnom znanstvenom skupu „Zdenko Vinski – život i znanstveni rad“ održanom 7.11.2016. u Arheološkom muzeju u Zagrebu s izlaganjem *Muzejski rad dr. Zdenka Vinskog – terenska istraživanja, izložbe i formiranje Srednjovjekovne zbirke*. (M. Bunčić)

- Sudjelovanje na 6. festivalu hrvatskih digitalizacijskih projekata (21. - 22. travanj, Zagreb), s predavanjem: „DoveTales, Vučedolska golubica putuje s Vama – predstavljanje projekta“ (A. Solter)
- Sudjelovanje na međunarodnom skupu XXIII ISPRS Congress 2016 (12. – 19. 6. 2016., Prag), s posterom: „Applications of macro photogrammetry in archaeology“ (D. Gajski, A. Solter, M. Gašparović)
- Sudjelovanje na 4. međunarodnom znanstvenom skupu “Methodology and Archaeometry” (Zagreb, 1 – 2 December 2016), s predavanjem: *The impact of omitted control points at the geometrical accuracy of 3D-model reconstructed by SfM-algorithm* (D. Gajski, M. Moslavac, A. Solter).
- Sudjelovanje na Međunarodnom znanstvenom skupu Zdenko Vinski – život i znanstveni rad ( 8. 11. 2016., Zagreb), s predavanjem: Arheologija intimno – osobni arhivski fond obitelji Vinski (A. Solter)
- Sudjelovanje na Šestom izdanju recentne smotre muzejskog video/filma MUVI: muzeji – video – film i prvom festivalu multimedijских i web projekata MUVI LAB (1. – 2. 12. 2016.), s predavanjem: U susret virtualnom Arheološkom muzeju u Zagrebu (A. Solter, D. Gajski, R. Vdović)
- Sudjelovanje na međunarodnom skupu „Second Croatian-Hungarian PhD Conference on Archaeology and Ancient history“ (9.-12.11.2016.) sa izlaganjem na temu: „*Women in the epigraphic record of Siscia*“. (Hana Ivezić)
- sudjelovanje na 2<sup>nd</sup> International Archaeological Conference "(Re)thinking Archaeological Potential in Preventive Archaeology" (Ljubljana, Slovenia, 28 – 29 October 2016), izlaganje: Losing Archaeological Potential: The Proposition of Assessment Method (F. Sirovica).
- sudjelovanje na 22<sup>nd</sup> Annual Meeting of the European Association of Archaeologists (Vilnius, Litva, 31 August – 4 September 2016), izlaganje: Implementation of La Valletta Convention: the Croatian perspective (F. Sirovica).
- Sudjelovanje na međunarodnoj konferenciji u organizaciji Balkan Museum Network –a, *Meet, See Do!* od 12. do 16. travnja u Skadru, Albanija. Održano izlaganje pod nazivom *See what we do! – Archaeological Museum in Zagreb* (S.Mijač Božek)
- Sudjelovanje na dodjeli godišnje nagrade za najbolje slavenske muzeje, **Živa Award 2016**, u organizaciji Forum of the Slavic culture, koje se održalo u Zadru, u Muzeju antičkog stakla, od 14. do 18. rujna. Aktivno sudjelovanje na sesiji: *Museum Market place: present and promote !* Predstavljanje novih muzejskih publikacija i suvenirna. (S. Mijač Božek)

- Sudjelovanje na međunarodnom simpoziju: Museum Exhibition Fair, Ruse, Bugarska, od 3. do 5. studenog. Održano izlaganje pod nazivom *Archaeological Museum in Zagreb Today, Visit and share tomorrow!* Predstavljanje Muzeja i muzejskog izložbenog programa za 2017. (S. Mijač Božek)

### **6.7. Publicistička djelatnost stručnih djelatnika**

J. Balen, A. Đukić, A. Ivanković, M. Mađerić, Položaj Jauhov salaš u Novom Čemincu, značajno arheološko nalazište, Godišnjak Ogranka Matice hrvatske u Belom Manastiru, 12/2015, 2016, 11-24.

J. Balen, The Development of Eneolithic Cultures Between the Sava and Drava Rivers, u: Croatia at the Crossroads, a consideration of archaeological and historical connectivity, Proceedings of a conference held at Europe House, Smith Square, London, 24-25 June 2013 to mark the accession of Croatia to the European Union, urednici: D. Davison, V. Gaffney, P. Miracle, J. Sofaer, Archaeopress Archaeology, Oxford, 2016, 59-73.

J. Balen, Velika zaštitna istraživanja – A5, A11 i A12, u: A. Solter, Arheološki muzej u Zagrebu, život od 19. do 21. stoljeća, Arheološki muzej u Zagrebu, 2016, 278.

L. Bakarić, S. Mihelić, Novootkrivena utvrda s bastionima u koreničkom polju, Hrvatski arheološki godišnjak (HAG) 2016.

L. Bakarić, S. Mihelić, I. Kostešić, N. Šegvić, *Sondažna istraživanja crkve sv. Marka u Širokoj luci kod Plitvica Sela*, Hrvatski arheološki godišnjak (HAG) 2016.

Ivan Drnić, Kupinovo – groblje latenske kulture, Katalozi i monografije Arheološkog muzeja u Zagrebu 12.

Kušan Špalj, D., Perok, N.: Roman road Aquileia-Emona-Siscia-Viminacium: Section of the road in the territory of present-day Croatia, Archest-Developing archaeological audiences along the Roman route Aquileia-Emona-Sirmium-Viminacium, WP3, Task 3.1 – Historiographic research update on the Roman route, 21-36

([http://archest.eu/wp-content/uploads/2016/06/Archest-WP3-Task-3.1-%E2%80%93-Historiographic-research-update-on-the-Roman-route\\_28.7.2016.pdf](http://archest.eu/wp-content/uploads/2016/06/Archest-WP3-Task-3.1-%E2%80%93-Historiographic-research-update-on-the-Roman-route_28.7.2016.pdf))

„20 top arheoloških destinacija Hrvatske /Top 20 archaeological destinations in Croatia“, priručnik - vodič, izdanje Ministarstvo turizma RH, Arheološki muzej u Zagrebu, autori: V. Klarić, D. Kušan Špalj i grupa autora.

Janković, I., Komšo, D., Ahern, J.C.M., Becker, R., Gerometta, K., Mihelić, S., Zubčić, K., (2016), Arheološka istraživanja u Limskom kanalu 2014. i 2015. Godine. Lokaliteti

Romualdova pećina i Abri Kontija 002, Pećina kod Rovinjskog sela, Lim 001 i podvodni pregled Limskog kanala, *Histria archaeologica*, 46, 5-23.

Janković, I., Komšo, D., Ahern, J.C.M., Becker, R., Gerometta, K., Mihelić, S., Zubčić, K., Pećina Bukovac, Hrvatski arheološki godišnjak 8, 480-481.

Kušan Špalj, D., Perok, N. :”Andautonija-Ščitarjevo”, “Aquae Iasae-Varaždinske Toplice”, prilozi u priručniku – vodiču 20 top arheoloških destinacija Hrvatske /Top 20 archaeological destinations in Croatia, 64-71

Le projet Corpus Vasorum Antiquorum, l’Académie des Inscriptions et Belles-Lettres et le Musée archéologique de Zagreb, in Emilio Marin, Franjo Šanjek, Michel Zink (dir.), Les projets franco-croates et les savants français, Paris, 2016 (I. Radman-Livaja)

Mihelić, S., Multiculturalists before we knew it: keeping pace with Bronze Age trends, u: Proceedings of the conference *Croatia at the Crossroads. A Consideration of Archaeological and Historical Connectivity*, London, Europe House, 24-25. lipnja 2013., Davison, D., Gaffney, V., Miracle, P., Sofaer, J. (ur), Oxford: Archaeopress, 85-90.

Poglavlja „Roth-Steyr m1907“ i „Edmund Glaise von Horstenau u palačina Zrinjevcu 19“, in A. Solter (autor i urednik), „Arheološki muzej u Zagrebu – život od 19. do 21. stoljeća“, Zagreb, 2016 (I. Radman-Livaja)

T. Bilić: Apollo Belenos on Norican and Tauriscan coins, *Arheološki vestnik* 67/2016: 381-388.

T. Bilić, M. Dizdar: A Lt C2 Tauriscan fractional coin from the Zvonimirovo – Veliko polje cemetery, in Asolati, M., Callegher, B., Saccocci, A. (eds.): *Suadente nummo vetere. Studi in onore di Giovanni Gorini*. Padova, 2016: 107-125.

Popis izdanja Arheološkog muzeja u Zagrebu, u: Solter, Ana, *Arheološki muzej u Zagrebu : život od 19. do 21. stoljeća*, Zagreb, Arheološki muzej u Zagrebu, 2016, 310-317.

Doračić, Damir. *Konzervatorsko-restauratorska radionica: mogućnosti edukacije i stručnog usavršavanja* //Arhivi, knjižnice, muzeji 19: Zbornik radova, HKD, Zagreb, 2016. str. 224-226

Doračić, Damir. *Konzervatorsko-restauratorska obrada keltskog mača i pripadajućih mu korica* // 8. susreti Sekcije restauratora i preparatora Hrvatskog muzejskog društva, HMD, Sisak, 2016. str. 16-17 (sažetak plakata)

Gregl, Marina. *Primjer restauratorsko konzervatorskih zahvata na prapovijesnoj posudi restauriranoj početkom 20.-og stoljeća* // 8. susreti Sekcije restauratora i preparatora Hrvatskog muzejskog društva, HMD, Sisak, 2016. str. 6-7 (sažetak plakata)

Latinović, Slađana. *Konzervatorsko-restauratorski zahvat na pojasnoj kopči* // 8. susreti Sekcije restauratora i preparatora Hrvatskog muzejskog društva, HMD, Sisak, 2016 str. 53-56 (sažetak izlaganja)

Latinović, Slađana. *Nagrade Hrvatskog muzejskog društva za 2014. godinu* // Vijesti muzealaca i konzervatora 2015., HMD, Zagreb, 2016. str. 53-65

Mesarić, Vedran. *Vučedolska golubica (jarebica): izrada kalupa za izradu suvenira* // 8. susreti Sekcije restauratora i preparatora Hrvatskog muzejskog društva, HMD, Sisak, 2016. str. 40 (sažetak plakata)

Predani tekstovi:

Doračić, Damir; Gómez -Sánchez, Elena; Pausewein, Regine-Ricarda; Potrebica, Hrvoje. *Evidence of the use of birch bark tar as an adhesive at the Early Iron Age site Kaptol-Gradci, Croatia* // Proceedings of the The Second International Symposium on Wood Tar and Pitch

Doračić, Damir; Lang, Janet; Fletcher, Phillip. *Late Roman silver hoard from Vinkovci, Croatia – A preliminary technological overview* // Historical Metallurgy

Vulić, Hrvoje; Doračić, Damir; Hobbs, Richard; Lang, Janet. *The Vinkovci treasure of late Roman silver plate: a preliminary study* // Journal of Roman Archaeology

- rad na monografiji „Arheološki muzej u Zagrebu – život od 19. do 21. stoljeća“ o povijesti Arheološkog muzeja u Zagrebu i Palači Vranyczany na Zrinjevcu 19. (A. Solter)

- Tekst o istraživačima na Vučedolu u knjizi „Arheološki muzej u Zagrebu - od 19. do 21. stoljeća“ autorice A. Solter (M. Bunčić zajedno s A. Solter)

## 6.8. Stručno usavršavanje

- Održano nastupno predavanje 20.12. u vezi izbora u naslovno znanstveno-nastavno zvanje docenta iz područja humanističkih znanosti, polje arheologija „Arheološka baština – mogućnosti prezentacije i popularizacije“ (J. Balen)

- I. Drnić stekao zvanje višeg kustosa

- Sudjelovanje na znanstvenoj razmjeni u sklopu projekta COGITO (27.09. - 04.10. 2016.) na Institutu Ausonius Sveučilišta u Bordeaux-u, gdje sam održao i dva predavanja, „Le corpus des plombs inscrit de Siscia „ i „Le développement du réseau urbain en Pannonie méridionale depuis la conquête jusqu'à l'époque flavienne“. (I. Radman-Livaja)

- T. Bilić je proveo tjedan dana na studijskom putovanju u Londonu u okviru znanstveno-istraživačkog projekta HRZZ-a.

- Putovanje na izložbu „Sve etruščanske riječi“ Cortona za koju je bila posuđena Zagrebačka lanena knjiga (I. Uranić)

- D. Doračić je u okviru projekta konzervatorsko-restauratorske i arheometrijske obrade srebrnog posuda iz Vinkovaca boravio 20 dana (18.1.- 6.2.) u Römisch-Germanisches Zentralmuseumu u Mainzu s ciljem rada na pojedinim elementima cilindrične kozmetičke posude (br. 13) te 4 dana (6.9. do 9.9.) u Haute Ecole Arc u Neuchatelu, Švicarska s ciljem testiranja PLECO elektrolitičkog instrumenta kao potencijalnog alata za čišćenje arheološkog srebra.
- Uz pohađanje Poslijediplomskog doktorskog studija arheologije na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, na Odsjeku za arheologiju održan je seminar za VI. semestar pod naslovom *Otkupi građe od 1900. do Prvog svjetskog rata s naglaskom na zlatara Georga Griesbacha iz Srijemske Mitrovice.* (M. Bunčić)
- Putovanje u Pannonhalmu i Szombately – posjet izložbama *Saint Martin and Pannonia. Christianity on the Frontiers of the Roman World* (Ž. Demo, M. Bunčić, I. Radman-Livaja, S. Mijač Božek, S. Latinović, D. Fagleš)
- Studijsko putovanje u Francusku (Bordeaux) na *Institut de recherche sur l'antiquité et le moyen-age „Ausonius“*, u svrhu istraživanja stručne literature u knjižnici Instituta i održavanja seminarskog predavanja za studente i doktorande na temu: „*Epigraphic record of Siscia*“, u periodu od 27.9. do 4.10.2016. (H. Ivezić)
- muzejska pedagoginja sudjelovala je na radionici „Evaluacija u muzejima“ u organizaciji Hrvatskog muzejskog društva i Odsjeka za informacijske znanosti Filozofskog fakulteta u Zagrebu
- muzejskoj pedagoginji je 21. 10. 2016. odlukom Vijeća za stručno napredovanje pri Ministarstvu kulture odobreno stručno napredovanje na mjesto višeg muzejskog pedagoga
- Tijekom 2016. u Arheološkom muzeju u Zagrebu, na temelju ugovora o stručnom osposobljavanju za rad bez zasnivanja radnog odnosa, bilo je zaposleno 6 polaznika: Hana Ivezić za zvanje dokumentarist (15. 02.2016. do 14.02.2017. – mentorica M. Galić), Vedrana Krištofić (od 06.7.2015. do 5.7.2016. – mentorica J. Balen), Porin Šćukanec Rezniček (od 06.7.2015. - do 05.07.2016. – mentor I. Uranić), Nina Gostinski (15. 02.2016. do 14.02.2017. - mentor I. Radman - Livaja), Andrej Sabljčić (od 07.11.2016. do 6. 11.2017. mentorica L. Bakarić), Darija Prelčec (od 14. 11. 2016. do 13. 11.2017. - mentor T. Bilić) na stručnom osposobljavanju za zvanje kustosa.

#### Marketing:

- 15. travnja - sudjelovanje na radionici „Kako izraditi audiovodič“ / B.Ivić/
- Od 13. do 16. svibnja - St. Petersburg, Rusija, Otvoreni forum i međunarodna konferencija Forum of Slavic Cultures, Cultural and spiritual unity of the Slavic world

Muzej je nominiran za „The Živa Award“ 2016. - Award for the best Slavic museum.

Aktivno sudjelovanje, održano izlaganje : Arheološki muzej u Zagrebu /S.Mijač Božek/

- 18. studenog – sudjelovanje na predavanju “Otvaranje muzeja i kulturne baštine”/ B.Ivić/

- 19. studenog - sudjelovanje na prezentaciji Fun Museums /B.Ivić/

- 5.-8. studeni - Banja Luka – Sudjelovanje na simpoziju: Suvremeni muzej i socijalna inkluzija u organizaciji Muzeja suvremene umjetnosti. Održano predavanje na temu - Arheologija na putu u suvremeno: socijalna inkluzija na primjeru AMZ-a (SMB)

## **6.9. Stručna pomoć i konzultacije**

- Mentorstvo u izradi doktorske radnje Ane Solter (J. Balen)

- Mentorstvo u izradi stručnog rada stažistice Vedrane Krištofić (J. Balen)

- Stručna pomoć pri izradi doktorske radnje Emily Zavodny na Penn State University (J. Balen)

- J. Balen je u sustavu matičnosti obišla slijedeće muzeje: Muzej Đakovštine, Gradski muzej Vinkovci, Muzej grada Iloka, Muzej vučedolske kulture, Gradski muzej Bjelovar, Gradski muzej Virovitica, Muzej Slavonije, Muzej grada Đurđevca

- mentorstvo na poslijediplomskom doktorskom studiju arheologije pri Filozofskom fakultetu u Zagrebu, Odsjek za arheologiju, A. Bertol i K. Farac (T. Bilić);

- mentorstvo Erasmus+ studentima na usavršavanju: E. Huseinović (Mimar Sinan Fine Arts University) i E. Di Donato (UNICAL) (srpanj-rujan 2016.) (T. Bilić);

- Djelatnici knjižnice su u okviru matične djelatnosti tijekom 2016. godine davali stručne savjete oko rješavanja problema vezanih uz redovan rad knjižnica (K++, revizija, procjene fonda...) sljedećim ustanovama: Arheološki muzej Zadar, Hrvatski povijesni muzej, Institut za povijest umjetnosti, Hrvatski prirodoslovni muzej, Međunarodni centar za podvodnu arheologiju, te članicama Komisije za muzejske i galerijske knjižnice.

- Kao središnja ustanova na području konzerviranja i restauriranja arheoloških metalnih predmeta, Muzej je u više navrata pružao stručnu pomoć raznim institucijama - Arheološkom muzeju Zadar, Gradskom muzeju Vinkovci te Gradskom muzeju Bjelovar u kojem je, temeljem zamolbe ravnatelja, u sklopu matičnosti izvršen pregled dijela arheološke metalne građe namijenjene izlaganju kao i provjera mikroklimatskih uvjeta u izložbenim prostorima (D. Doračić). U okviru matičnosti također je pružena pomoć i praktični savjeti pri opremanju konzervatorsko-restauratorskog laboratorija Muzeja grada Šibenika (D. Doračić).

- Mentorstvo Aniti Dugonjić za obavljanje stručnih muzejskih poslova u okviru polaganja stručnog ispita za kustosa pri Muzejskom dokumentacijskom centru. (Ž. Demo)

- Preporuka za dr. Aurela Dragotu i njegovo proglašenje univerzitetskim profesorom na Univerzitetu Lucian Blaga u Sibiu u Rumunjskoj. (Ž. Demo)
- Stručna pomoć i konzultacije za potrebe istraživačkog rada na doktorskoj disertaciji pružene su Lidiji Bajuk, asistentici s Instituta za etnologiju i folkloristiku (Ž. Demo, M. Bunčić)
- Napisane su dvije recenzije za Zbornik radova sa znanstvenog skupa Instituta za arheologiju *Srednjovjekovna naselja u svjetlu arheoloških izvora* (M. Bunčić)
- Korecenzija znanstvene uredničke knjige Zbornik Instituta za arheologiju br. 6, radovi sa skupa "*Srednjovjekovna naselja u svjetlu arheoloških izvora* (2. međunarodni znanstveni skup srednjovjekovne arheologije, Institut za arheologiju, Zagreb 2./3.6.2015.) / *Mediaeval Settlement in the Light of Archaeological Sources* (2nd International Conference of Mediaeval Archaeology, Institute of Archaeology, Zagreb, 2.-3.6.2015.)". (Ž. Demo)
- Član stručnog povjerenstva za obranu teze doktorske disertacije Viniti Ramljak i Borisu Magdiću. (Ž. Demo)
- Mentorstvo doktorske disertacije kustosice Maje Bunčić, Srednjovjekovni odjel AMZ (Ž. Demo)
- Mentorstvo za izradu pisanog rada za stjecanje zvanja u muzejskoj struci: za zvanje kustosa čija je tema pismenog rada iz područja dokumentacije i za zvanje dokumentarista (A. Solter)
- Redovite konzultacije i stručna pomoć u izradi seminarskih radova studentima kao i sudjelovanje u znanstveno istraživačkim anketama. (S. Mijač Božek )
- U periodu od 22. veljače do 18. ožujka studentice Studija restauracije i konzervacije Sveučilišta u Dubrovniku Mirna Matošić, Paola Biličić te Stefani Pribilović obavile su stručnu praksu pod stručnim nadzorom Z. Znidarčić i D. Doračića.
- U suradnji s Les Ecoles de Conde Paris, Francuska studentica Lola Marty Lozach'h obavila je stručnu praksu u trajanju od 3 mjeseca (4. srpanj do 30. rujan) pod stručnim nadzorom M. Gregl, Z. Znidarčić i D. Doračića.
- M. Gregl je u vremenu od 13. do 18. ožujka boravila u Muzeju Brodskog Posavlja s ciljem edukacije i stručnog usavršavanja tamošnjeg preparatora za keramiku.
- M. Gregl je od 1. ožujka do 15. lipnja držala nastavu studentima na kolegiju „Konzervacija i obrada arheološkog keramičkog materijala“ na Katedri za Prapovijesnu arheologiju Odsjeka za arheologiju na Filozofskom fakultetu u Zagrebu.
- Osim toga, studenti arheologije Ivana Mlinarić, Lucija Prusac i Borna Haim sukladno mogućnostima povremeno obavljaju jednostavnije poslove u radionicama za keramiku i metal pod stručnim nadzorom M. Gregl i D. Doračića.

- Pored navedenog, D. Doračić je bio mentor za izradu stručnog rada za zvanje restauratora metala Edini Balić i Teni Bošnjak koja je dio stručne prakse također obavila u radionici za metal konzervatorsko-restauratorskog odjela AMZ-a i to u periodu od 15. travnja do 14. lipnja.
- Sudjelovanje u radu Radne skupine za integrirani informacijski sustav AMZ-a (D. Doračić, S. Latinović)
- D. Doračić je mentor za izradu pismenog rada za zvanja restaurator, preparator i muzejski tehničar. Također je ispitivač dijela stručnog ispita za sljedeće predmete:  
Suvremene metode konzervatorsko-restauratorske zaštite muzejske građe za muzejsko zvanje restaurator metala, keramike i stakla te restaurator kamena.  
Suvremene metode zaštite muzejske građe i dokumentacije za zvanja preparator metala, preparator kamena te muzejskog tehničara.
- D. Doračić je i član Stručnog povjerenstva Hrvatskog muzejskog vijeća za ocjenjivanje stručnih i znanstvenih radova u muzejskoj struci onih osoba koje ostvaruju ostale uvjete za obavljanje poslova višega muzejskoga pedagoga, muzejskoga pedagoga savjetnika, višega dokumentarista, dokumentarista savjetnika, višega informatičara, informatičara savjetnika, višega restauratora, restauratora savjetnika, višega preparatora, višega muzejskoga tehničara i višega fotografa.

#### **6.10. Urednički poslovi, recenzije knjiga i članaka**

- Uredništvo knjige sažetaka skupa „Zdenko Vinski – život i znanstveni rad“ (M. Bunčić, Ž. Demo)
- Članica Uredništva Vjesnika Arheološkog muzeja u Zagrebu (J. Balen)
- Članica Uredništva Obavijesti Hrvatskog arheološkog društva (J. Balen)
- Članica Uredničkog vijeća Hrvatskog bibliografskog leksikona Leksikografskog zavoda Miroslavi Krleža (J. Balen)
- Recenzije za Arheološki muzej Istre i National Geographic Society (J. Balen)
- Uređivanje zbornika znanstvenog skupa „Segestika i Siscija – od ruba Imperija do provincijskog središta“ (I. Drnić)
- Recenzija zbornika „Finis coronat opus“ za Ministarstvo znanosti RH (I. Radman-Livaja)
- Recenzija zbornika „*Stoljeće hrabrih – Arheologija rimskog osvajanja i otpora starosjedilaca u Iliriku za vrijeme Augusta i njegovih nasljednika*“ za Ministarstvo znanosti RH (I. Radman-Livaja)

- Recenzija monografije „Rudarsko-metalurški kompleksi i predmeti od olova u rimskim provincijama na tlu Srbije“ za Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja Republike Srbije (I. Radman-Livaja)
- Recenzije za znanstvene časopise – Arheološki radovi i rasprave, Arheološki Vestnik, Diadora, Prilozi Instituta za arheologiju (I. Radman-Livaja)
- Recenzija za zbornik „Reflexions of Roman Imperialism“, izdavač Beogradski univerzitet (I. Radman-Livaja)
- Član uredništva časopisa „Vjesnik Arheološkog muzeja u Zagrebu“ (I. Radman-Livaja)
- Recenzije članaka za časopise *Vjesnik za arheologiju i historiju dalmatinsku*, *Diadora* i *Osječki zbornik* te monografije „Novigrad nekad i sad“ i „Katalog numizmatike Gradskog muzeja Sisak. Svezak 2. Razdoblje carske kovnice novca u Sisciji“ (T. Bilić);
- Član uredništva *VAMZ*-a (T. Bilić).
- Recenzija članka *Žene na brodu donose nesreću* za časopis „Povijesni prilozi“ 2016. (I. Uranić)
- S. Latinović je urednica publikacije *8. susreti Sekcije restauratora i preparatora Hrvatskog muzejskog društva*, Sisak, 2016., izdavač Hrvatsko muzejsko društvo.
- D. Doračić je recenzirao stručne tekstove za časopise *Portal*, *Osječki zbornik* te prateću publikaciju *8. susreta Sekcije restauratora i preparatora HMD-a*.
- Z. Znidarčić je recenzirala stručni tekst za časopis *Histria archaeologica*.
- recenzija rada za časopis *Opuscula Archaeologica* (A. Solter)
- tehnički urednik *Vjesnika Arheološkog muzeja u Zagrebu* (F. Sirovica)
- recenzija rada za zbornik *Srednjovjekovna naselja u svjetlu arheoloških izvora / Mediaeval Settlements in the Light of Archaeological Sources, Proceedings of the International conference in Zagreb, June 2-3, 2015* (F. Sirovica)
- recenzija rada za *Zbornik radova sa mariološko-marijanskoga simpozija održanog u Sisku od 4. do 6. prosinca 2015.* (F. Sirovica).

### **6.11. Djelovanje u strukovnim društvima**

- Gotovo svi stručni djelatnici AMZ-a članovi su Hrvatskog arheološkog društva (J. Balen aktualna je predsjednica Društva)
- L. Bakarić, J. Balen, S. Mihelić, I. Uranić, Z. Babić, A. Solter članovi su Hrvatskog muzejskog društva. Svi djelatnici Konzervatorsko-restauratorskog odjela su članovi HMD-a, a do Izborne skupštine 20. listopada S. Latinović je obavljala funkciju tajnice društva, a D.

Doračić je bio član Izvršnog odbora HMD-a nakon čega je S. Latinović izabrana u Nadzorni odbor, a D. Doračić u Povjerenstvo za dodjelu nagrada HMD-a.

- Članice Sekcije dokumentarista pri Hrvatskom muzejskom društvu (A. Solter, M. Galić)
- J. Balen, I. Drnić, S. Mihelić, A. Solter, F. Sirovica članovi su Europske asocijacije arheologa (*European Association of Archaeologists*)
- Članstvo u europskoj arheološkoj udruzi "Instrumentum" (I. Radman-Livaja).
- Članstvo u 'International Association of Egyptologists' (I. Uranić)
- Djelatnici knjižnice aktivni su članovi Komisije za muzejske i galerijske knjižnice koja djeluje unutar Sekcije za visokoškolske i specijalne knjižnice Hrvatskog knjižničarskog društva.
- Član Historical Metallurgy Society iz Londona (D. Doračić)
- Dopredsjednik Centra za eksperimentalnu arheologiju (F. Sirovica)
- Član udruge IEC Processus Montanus (F. Sirovica)
- Član međunarodnog uredništva znanstvenog časopisa Situla, glasila Narodnog muzeja Slovenije, Ljubljana. (Ž. Demo)
- Član međunarodnog uredništva znanstvenog časopisa Glasnik Zemaljskog muzeja u Sarajevu, glasila Zemaljskog muzeja Bosne i Hercegovine, Sarajevo. (Ž. Demo)
- Član uredništva muzejskog časopisa Vjesnik Arheološkog muzeja u Zagrebu. (Ž. Demo)
- Članice Centra za eksperimentalnu arheologiju. (M. Bunčić, A. Ivanković)
- Članica Sekcije za muzejsku pedagogiju i kulturnu akciju i Sekcije za kulturni turizam HMD-a (Z. Babić)

## **6.12. Informatički poslovi muzeja**

- Koordinacija unosa podataka u muzejsku bazu M++ (J. Balen)
  - suradnja Numizmatičkiog odjela s Numizmatičkim kabinetom Narodnog muzeja u Ljubljani te usavršavanje i servisiranje računalnog programa NUMIZ za obradu numizmatičke građe;
  - rad na prebacivanju baze podataka numizmatičkih premeta u novu računalnu bazu podataka Indigo (T. Bilić);
  - prijevodi na engleski jezik korišteni na internetskoj stranici AMZ-a (T. Bilić);
- Srednjovjekovni odjel:

Izvršeno je 3D skeniranje iločkog stupa (KSS-807).

Knjižnica:

Postavljanje članaka i ažuriranje baze podataka Vjesnika Arheološkog muzeja u Zagrebu na portalu znanstvenih časopisa Hrčak (svezak 48).

Nastavljena je redovita suradnja s Link2 d.o.o. vezano uz poboljšanja i nadogradnju programa za obradu knjižnične građe K++.

Koordinacija unosa podataka u knjižnični program K++.

- u sklopu trogodišnjeg projekta „Virtualni muzej“ završeno je 3D skeniranje idućih artefakata: sfiga, stup iz Iloka, jantarne glavice, glava Rimljanina iz Petrinjske (A. Solter i Dubravko Gajski, Katedra za fotogrametriju i daljinska istraživanja Geodetskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu)

- Na Web stranice Muzeja postavljena je interaktivna računalna vizualizacija 3D modela preko platforme Sketcfab čiji preglednik 3D modela se bazira na WebGL tehnologiji kojom se modeli mogu prikazivati na bilo kojoj vrsti mobilnog i stolnog web preglednika ili kroz VR (virtualna stvarnost) naočale. (A. Solter, R. Vdović)

- Digitalizirano je za potrebe knjige „Arheološki muzej u Zagrebu – život od 19. do 21. stoljeća“ – 4,3 GB materijala - 420 jedinica – oko 1200 stranica (A. Solter).

- U skladu s razumijevanjem značenja i vrijednosti arheološke terenske dokumentacije, Odjel za dokumentaciju Arheološkog muzeja u Zagrebu uspostavio je dugoročni, strateški program njezine digitalizacije i pohrane. Izvedba je organizirana u četiri faze koje obuhvaćaju izradu digitalnih preslika, obradu digitalnih podataka, uspostavu sheme i modela baze za pohranu podataka i na kraju, unos podataka. Cilj takvog pristupa s jedne strane predstavlja oblikovanje prikladne platforme za dugoročnu pohranu i očuvanje temeljne arheološke građe, a s druge stvaranje lako dostupnog digitalnog sadržaja što predstavlja iznimno značajan doprinos stručnom i znanstvenom arheološkom djelovanju. U sklopu programa 'Digitalizacija arheološke terenske dokumentacije Arheološkog muzeja u Zagrebu' tijekom 2016. godine načinjene su 1352 preslike arheološke terenske dokumentacije Pretpovijesnog arhiva AMZ-a, odnosno 38 GB podataka. U provedbi projekta sudjelovala je Mia Marijan, studentica na Odsjeku za arheologiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu (F. Sirovica, H. Ivezić).

- Koordinacija unosa podataka u muzejsku bazu S++ i M++ (A. Solter)

- Koordinacija informatičkih poslova u Muzeju (A. Solter)

- Koordinacija unosa podataka u Arhinet (A. Solter)

- Stvaranje baze podataka stručnog arhiva Arheološkog muzeja u Zagrebu. Do sada je u bazu ubačeno 1520 dosjea / 27.2 GB podataka u pdf formatu odnosno 5 TB u tiff formatu (od slova A do Ž + numizmatički arhiv) ArhivX\_RDL je platforma za izgradnju digitalnog repozitorija za pohranu, pretraživanje i pregled građe preko interneta. Cilj uvođenja sustava je

izgradnja institucionalnog repozitorija u koji će registrirani korisnici pohranjivati digitalne dokumente koji će nakon toga biti na raspolaganju za pretraživanje unutar lokalne mreže institucije. Sustav ne postavlja ograničenja prema vrsti ili formatu dokumenata koji se pohranjuju u repozitorij, a usklađen je s međunarodnim standardom OAI koji olakšava diseminaciju sadržaja repozitorija) (A. Solter i ArhivPRO)

- Članica radne skupine sastavljene u svrhu održavanja Web stranice Muzeja i društvenih mreža. (H. Ivezić, A. Sabljčić, N. Gostinski)

- Redovito ažuriranje muzejske internetske stranice [www.amz.hr](http://www.amz.hr) – unos novih podataka, kreiranje novih mapa, najava događanja, obavijesti posjetiteljima, vođenje web shop-a i unos svih drugih podataka radi redovitog usklađivanja svih muzejskih aktualnosti, na hrvatskom i engleskom jeziku. (S. Mijač Božek)

### **6.13. Ostalo**

- J. Balen članica je Muzejskog vijeća Muzeja Slavonije

- J. Balen je predsjednica Stručnog povjerenstva za ocjenjivanje stručnih i znanstvenih radova u muzejskoj struci onih osoba koje ostvaruju ostale uvjete za obavljanje poslova višeg kustosa i muzejskog savjetnika (od listopada 2016)

- J. Balen je članica radnih skupina za izradu standarda zanimanja i standarda kvalifikacija u sklopu projekta *Usklađivanje studijskih programa iz područja društvenih i humanističkih znanosti s potrebama tržišta rada*, financiranog od strane strukturnih fondova EU (Filozofski fakultet, voditelj dr. sc. Dragan Bagić) – za radna mjesta kustos i arheolog

- L. Bakarić je predsjednica Stručnog vijeća Arheološkog muzej u Zagrebu sudjelovanje u brojnim aktivnostima Muzeja (A. Sabljčić)

- Postavljanje interpretacijskih ploča za lokalitete Ščitarjevo i V.Toplice u okviru europskog projekta „Ruta rimskih careva“ (D. Kušan Špalj, N. Perok)

- Suradnja na europskom projektu Archest (rimska cesta Aquileia – Emona – Sirmium – Viminacium) (D. Kušan Špalj, N. Perok)

- Sudjelovanje na projektu „Interpretacijski centar Arheološkog parka Andautonija u Ščitarjevu“ koji je u fazi pripreme za financijsku potporu iz EU fondova (D. Kušan Špalj, N.Perok)

- Nastavak rada na muzeološkoj prezentaciji rimskog grada Andautonije- postavljanje nove opreme i muzeografskih pomagala (nove naljepnice na inf. pločama, uređenje nove suvenirnice, i dr. ) na lokaciji u dvorištu župnog ureda (D. Kušan Špalj, N. Perok)

- Nastavak rada na muzeološkoj prezentaciji antičkog kompleksa rimske arhitekture u gradskom parku u Varaždinskim Toplicama (postavljanje novih informativnih ploča na ulazu u park te u prostoru kupališta) (D. Kušan Špalj, N. Perok)

Ministarstvu kulture poslano je izvješće za HAG o geofizičkim istraživanjima u Stenjevcu (M. Bunčić)

- A. Solter dobitnica je godišnje nagrade „Josip Brunšmid“ Hrvatskog arheološkog društva za projekt #DoveTales, Vučedolska golubica putuje s Vama

- Članica Radne skupine za izradu Nacrta prijedloga izmjena i dopuna Pravilnika o uvjetima i načinu ostvarivanja uvida u muzejsku građu i muzejsku dokumentaciju (A. Solter)

- Članica Radne skupine za izradu Nacrta prijedloga izmjena i dopuna Pravilnika o sadržaju i načinu vođenja muzejske dokumentacije o muzejskoj građi (A. Solter)

- Članica Radne grupe za muzeje na projektu Izrada nacionalnog pravilnika za katalogizaciju (A. Solter)

- Članica radne grupe za integrirani informacijski sustav Arheološkog muzeja u Zagrebu (A. Solter)

- Koordinacija izrade novog vizualnog identiteta Arheološkog muzeja u Zagrebu (A. Solter, M. Galić)

- Prisustvovanje otvorenju dvaju izložbi , *Saint Martin and Pannonia, Christianity on the Frontiers of the Roman World*, u Szombathely-u i u Pannonhalmi u Mađarskoj, 4. lipnja . AMZ – posuditelj izložaka. (S. Mijač Božek)

- AMZ - ZBIRKA REPLIKA – obrada i unos. (S. Mijač Božek)

- Nastavljeno je istraživanje arhivskoga gradiva za potrebe registracije knjižnične građe koja je starija od 1800. godine ("Zbirka starih i rijetkih knjiga tiskanih prije 1800. godine").

### **6.13.1. Terenska arheološka istraživanja:**

**Vetovo – Kogovac:** 8.6.-18.6. – J. Balen zamjenica voditelja istraživanja (Istraživanja je vodio Hrvoje Potrebica s Odsjeka za arheologiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu)

**Viškovci:** 19.6-9.7. – J. Balen voditeljica istraživanja (sudjelovali vanjski suradnici: J. Boras, A. Đukić i A. Grbeša iz Muzeja Đakovštine)

**Hermanov vinograd:** 18.7-30.7. – J. Balen voditeljica istraživanja (sudjelovali vanjski suradnici: J. Boras, A. Đukić, M. Mađerić i D. Rajković iz Muzeja Slavonije)

**Lasinja:** 10.10.-29.10. – J. Balen voditeljica istraživanja (sudjelovali vanjski suradnici: M. Mađerić i A. Đukić)

sudjelovanje na terenskom istraživanju Sv. Trojice pod vodstvom dr. sc. Ivana Radmana Livaje (A. Sabljčić)

sudjelovanje na terenskom istraživanju **Kurilovec – Belinščica** pod vodstvom dr. Filomene Sirovice (A. Sabljčić)

- **Mala pećina kod Sutine**, 15.06. – 06.07. 2016. (voditelj I Drnić)

- **AN 6 Mirkovci – Kamenica 2** (zaštitno iskopavanje na vinkovačkoj obilaznici) – 16.08 – 27.08.2016

- **Kupa – Kamensko**: 07. – 09.09 2016. (podvodno istraživanje rimskog brodoloma pod vodstvom K. Zubčića iz HRZ-a, I. Drnić – član ekipe)

- **Sisak – Pogorelac**: 12.09. – 01.10.2016. (voditelj I. Drnić)

- **Limski Kanal**, projekt ArcheoLim, (podvodno rekognosciranje Limskog kanala, voditelji projekta K. Zubčić (HRZ) i I. Janković (Institut za antropologiju), I. Drnić – član ekipe)

### ***Ščitarjevo***

- **arheološka istraživanja u centru Ščitarjeva**

U studenome 2016. godine provedena su arheološka istraživanja na župnoj livadi, na površini od oko 50 m<sup>2</sup>. (Voditelji istraživanja: D. Kušan Špalj, N. Perok)

### ***Varaždinske Toplice***

- **arheološka istraživanja u gradskom parku u Varaždinskim Toplicama**

Arheološka istraživanja na prostoru rimskog svetišta, odnosno prostoru oko rimskog izvorišnog bazena vršena su od 15.9. do 14. 11. 2016. Istraživanjima je obuhvaćen prostor zapadnog trijema, dok su se radovi na drenaži, konzervatorsko-restauratorski radovi i vraćanje opločenja provodili na prostoru rimskog foruma. (Voditelji istraživanja: D. Kušan Špalj, N. Perok)

### ***Gradina Sv. Trojica (Starigrad Paklenica)***

Ekipe AMZ-a je od 22.10. do 28.10. 2016. nastavila višegodišnja sondažna istraživanja gradine Sv. Trojica. Ovom prigodom je otvoren probni rov na samom vrhu gradine. (voditelj istraživanja I. Radman-Livaja)

### ***Vinkovci***

U razdoblju od 19. do 30.9.2016. godine Arheološki muzej u Zagrebu proveo je zaštitna istraživanja nalazišta AN 4 VINKOVCI ERVENICA SJEVER (stacionaža od 1+140,00 do 1+450,00) na trasi istočne zaobilaznice Vinkovaca (brza cesta). (voditelj istraživanja I. Radman-Livaja, zamjenik voditelja N. Gostinski)

Sudjelovanje na zaštitinim arheološkim istraživanjima istočne Vinkovačke obilaznice na lokalitetima AN4 (Ervenica, 19. – 30. rujan 2016) i AN5 (Grabik, 30. kolovoz – 17. rujan 2016) (M. Nađ);

- sustavno arheološko iskopavanje i sustavni terenski pregled nalazišta Kurilovec-Belinščica (zamjenik voditelja: F. Sirovica)

- Revizijsko arheološko istraživanje nalazišta **Baška-Vorganjska peć** (voditelj: F. Sirovica, zamjenik voditelja: S. Mihelić)

- Sudjelovanje na terenskom istraživanju gradine Sv. Trojica kod Starigrada, Paklenice (Hana Ivezić)

- Žumberak, **Bratelji – Velika Glavičica** – nastavljena su istraživanja na ranocarskoj paljevinskoj nekropoli; (Z. Gregl)

- **Končalovići** – istraživanja na Gradini u Končalovićima nastavljena su u 2016. godini. (voditelj S. Mihelić).

## 7. ZNANSTVENI RAD

### 7.1. Tema i nositelj projekta

- J. Balen sudjeluje u međunarodnom projektu *EUROFARM*. *EUROFARM* je petogodišnji projekt (2012-2016) koji vodi Dr Marc Vander Linden. Projekt je financiran od strane European Research Council-a, a pokrenut na University College London. Cilj projekta je proučavanje transmisije zemljoradničkih običaja i pratećih tehnoloških inovacija na zapadnom Balkanu tijekom 6. i 5. tisućljeća pr. Kr. kroz prikupljanje novih podataka (nalazišta u Bosni i Hercegovini i Crnoj Gori, istraživanja u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini, pristup muzejskim zbirkama), analize i modeliranja. Odabrano područje istraživanja nudi jedinstvenu mogućnost sagledavanja nastanka i ranog širenja dva kulturna pravca – kopnenog i morskog – zaslužna za uvođenje zemljoradnje u veći dio Europe.

- Istraživač-suradnik na znanstvenom projektu CEMS (Cultural, economic, monetary and social transformations in view of the archaeological heritage of the Middle Danubian region 279 B.C. – A.D. 582) Hrvatske zaklade za znanost pod vodstvom dr. sc. T. Bilića (I. Radman-Livaja)

- Istraživač-suradnik na hrvatsko-slovenskom znanstvenom projektu „Rimsko osvajanje područja između jugoistočnih Alpi i hrvatskog Podunavlja“, kojeg vode Institut za arheologiju u Zagrebu i Narodni muzej Slovenije (I. Radman-Livaja)

- Istraživač-suradnik na znanstvenom projektu HAZU-a „Rimski grobni spomenici jugozapadne Panonije u svome materijalnom, društvenom i religijskom kontekstu“ (I. Radman-Livaja)
- Zaključen istraživački program u sklopu projekta COGITO pod nazivom „Međurječje Save i Drave, prostor naseljavanja i raskrižje prometnica“, s naglaskom na proučavanju komunikacija, posebice u gospodarskom smislu, i njihovom utjecaju na razvoj autohtonih zajednica, urbanih cjelina i provincijalnog društva u cjelini. (I. Radman-Livaja)
- projekt *Korpus barbarsko-keltskog novca u Hrvatskoj* (T. Bilić, u suradnji s dr. Peterom Kosom, Narodni muzej u Ljubljani);
- projekt HRZZ-a „Cultural, economic, monetary and social transformations in view of the archaeological heritage of the Middle Danubian region 279 B.C. – A.D. 582“ (PI: T. Bilić; suradnik: M. Nađ)
- rad na kreiranju korpusa novca sa lokaliteta SZ Hrvatske iz fundusa AMZ-a (determinacija, obrada, stručno-znanstvena evaluacija, analiza) za potrebe izrade doktorske disertacije „Optjecaj novca na području Gornje Panonije južno od rijeka Mure i Drave od 193. godine do kraja Zapadnog Rimskog Carstva“ (M. Nađ).
- Pisanje znanstvenog rada *The Third Intermediate Period Mummies And The Coffins from the Archaeological Museum in Zagreb* (I. Uranić)
- Nastavljeno prikupljanje literature i pisanje znanstvenog rada o povijesti, ikonografiji i podrijetlu vlasnika sarkofaga imena Iri-iri iz 25. dinastije s područja Luksora, koji je nabavljen 2007. godine.

## **7.2. Publicirani radovi**

*(Napomena: Navode se samo oni radovi koji su klasificirani kao znanstveni rad.)*

An old find rediscovered: a Roman *spatha* from *Cornacum* in the holdings of the Zagreb Archaeological Museum, *Journal of Roman Military Studies* 17, 2016 (I. Radman-Livaja & I. Drnić)

Not exactly new epigraphic testimonies for the beneficiarii in Siscia, in J. Horvat (ed.), *The Roman army between the Alps and the Adriatic*, *Opera Instituti Archaeologici Sloveniae* 31 / *Studia Alpium et Adriae* I, Ljubljana, 2016 (I. Radman-Livaja & V. Vukelić)

Teaching (Digital) Epigraphy, in *Silvia Orlandi, Raffaella Santucci, Pietro Maria Liuzzo, Francesco Mambrini (eds.)*, *Digital and Traditional Epigraphy in Context*, *Proceedings of the Second EAGLE International Conference*, Rome, 2016 (Marion Lamé, I. Radman-Livaja, Bruce Robertson, Federico Ponchio)

More Celtic names from Roman Pannonia, *Zeitschrift für celtische Philologie*, Volume 63, Issue 1, 2016 (Alexander Falileyev & I. Radman-Livaja)

Immigrants from Other Areas of the Roman Empire Documented on Siscia Lead Tags, in David Davison, Vince Gaffney, Preston Miracle and Jo Sofaer (eds.), *Croatia at the Crossroads - A consideration of archaeological and historical connectivity*, Oxford, 2016 (I. Radman-Livaja)

- I. Uranić: The Third Intermediate Period mummies and Coffins from Archaeological Museum Zagreb. First Vaticani Coffin Conference, Vatikan

D. Komšo, I. Karavanić, J. Balen, Stijenska umjetnost u Pripećku na plaži Povilac kod Selca – prapovijesna slikarija ili recentni falsifikat, *Histria Archaeologica* 46/2015, 2016, 97-106.

L. Bakarić, S. Mihelić, I. Kostešić, N. Šegvić, *Sondažna istraživanja crkve sv. Marka u Širokoj luci kod Plitvica Sela*, *Vjesnik Arheološkog muzeja u Zagrebu*, Vol. XLVIII, 3.s., 2015, 121-141 (izašlo iz tiska u siječnju 2016)

Ivan Drnić, Contacts between the Boii and the Scordisci: The Case of the Oberleiserberg Type Fibulae, in: Maciej Karwowski, Peter C. Ramsel (Eds.), *Boii – Taurisci*, Proceedings of the International Seminar, Oberleis-Klement, June 14th–15th, 2012, *Mitteilungen der Prähistorischen Kommission*, Band 85, 2016, 49-54.

Kelly Reed, Ivan Drnić, Iron Age diet at Sisak, Croatia: archaeobotanical evidence of foxtail millet (*Setaria italica* [L.] P. Beauv.), *Oxford Journal of Archaeology*, 35/4, 2016, 359–368.

Ivan Radman Livaja, Ivan Drnić, An old find rediscovered: a Roman spatha from Cornacum in the holdings of the Zagreb Archaeological Museum, *Journal of Roman Military Equipment Studies* 17, 2016, 1-5.

Demo, Željko. *A hoard of late medieval coins and jewelry found in 1919 at 67 Duga Street in Vinkovci (HR)*, u: *Beatus homo qui invenit sapientiam - Ünnepi kötet Tomka Péter 75. születésnapjára*; ur.: Csécs Teréz – Takács Miklós – Merva Szabina, Győr 2016, 183-190.

Solter, Ana, *Arheološki muzej u Zagrebu – život od 19. do 21. stoljeća*, 2016.

Belaj, Juraj, Sirovica, Filomena, Kamenom obloženi grobovi na nalazištu Ivanec - Stari grad/Stone-lined graves at the site of Ivanec Castle, u: Krznar, S. *et al.* (ur.), *Groblja i pogrebni običaji u srednjem i ranom novom vijeku na prostoru sjeverne Hrvatske*, Zbornik Instituta za arheologiju IV, Zagreb: Institut za arheologiju, 2016, 57–73.

Sirovica, Filomena, The La Valletta Convention and Preventive Archaeology: The Croatian Perspective, u: Novaković, P. *et al.* (ur.), *Recent Developments in Preventive Archaeology in*

*Europe, Proceedings of the 22nd EAA Meeting in Vilnius, 2016*, Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, 2016, 247–256.

Kudelić, Andreja, Sirovica, Filomena, Prikaz rezultata druge faze sustavnog terenskog pregleda gornje Podravine, *Annales Instituti archaeologici* 12, 192–195.

### **7.3. Znanstveno usavršavanje (magisterij, doktorat)**

- izrada doktorske disertacije pod naslovom „Donje Pokuplje u komunikacijskoj mreži željeznog doba na razmeđu istočnih Alpa, Južne Panonije i zapadnog Balkana“ na Odsjeku za Arheologiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu (I. Drnić)
- rad na doktorskoj disertaciji „Optjecaj novca na području Gornje Panonije južno od rijeka Mure i Drave od 193. godine do kraja Zapadnog Rimskog Carstva“ (M. Nađ)
- rad na doktorskoj disertaciji pod nazivom „Istraživački aspekt konzervatorsko-restauratorskog procesa te njegova uloga u interpretaciji izvornih tehnoloških procesa s početka željeznog doba na području sjeverne Hrvatske“ (D. Doračić)
- odrađen je posljednji semestar Poslijediplomskog doktorskog studija na Odsjeku za arheologiju Filozofskog fakulteta u Zagrebu. (M. Bunčić)
- upisan 6. semestar Poslijediplomskog doktorskog studija arheologije na Filozofskom fakultetu u Zagrebu (A. Solter)
- upisan 3. semestar Poslijediplomskog doktorskog studija arheologije na Filozofskom fakultetu u Zagrebu (H. Ivezić)
- Pohađanje doktorskog studija arheologije na Filozofskom fakultetu u Zagrebu s temom iz pretpovijesne arheologije (S. Mihelić)

## **8. STRUČNI I ZNANSTVENI SKUPOVI I SEMINARI U ORGANIZACIJI I SUORGANIZACIJI MUZEJA**

### **8.1. Znanstveni skupovi**

- Koordinacija 3. međunarodnog znanstvenog skupa srednjovjekovne arheologije pod nazivom „Sakralizacija prostora i sveta mjesta“ koji je, u organizaciji Instituta za arheologiju, 2. i 3. lipnja 2016. godine održan u prostorijama Arheološkog muzeja u Zagrebu. Na skupu se okupilo osamdesetak predavača iz Hrvatske i jedanaest drugih zemalja (Estonije, Latvije, Češke, Mađarske, Njemačke, Francuske, Italije, Slovenije, Bosne i Hercegovine, Srbije, Rumunjske i Irana). Kako tema skupa nadilazi okvir arheološke discipline, skup je obilježio

multidisciplinarni susret različitih ideja, pristupa, metoda, rezultata i interpretacija zadane teme (F. Sirovica).

Srednjovjekovni odjel:

Naziv skupa: **Zdenko Vinski – život i znanstveni rad**

Tema: srednjovjekovna arheologija

Vrijeme održavanja: 7. 11. 2016.

Mjesto održavanja: Arheološki muzej u Zagrebu

Kratki opis: Veliki hrvatski arheolog i znanstvenik Zdenko Vinski preminuo je u 84. godini života, 13. listopada 1996. godine. Povodom dvadesete godišnjice smrti, dvije institucije koje je dr. Vinski posebno zadužio svojim radom (Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu – Odsjek za arheologiju i Arheološki muzej u Zagrebu), organizirale su međunarodni znanstveni skup posvećen njegovom životu i znanstvenom radu.

Budući da je dr. Zdenko Vinski posebno utjecao na razvoj srednjovjekovne arheologije u Hrvatskoj, naglasak skupa je na srednjovjekovnim temama – od arheologije razdoblja Velike seobe naroda, tema vezanih uz srednjovjekovnu nacionalnu arheologiju, do arheologije razvijenog i kasnoga srednjeg vijeka. Veći broj izlaganja također je posvećen životu Z. Vinskog i njegovom radu u Arheološkom muzeju te na fakultetima u Zagrebu i Ljubljani. Značenje i širina tema kojima se Vinski bavio, kao i odjek njegovih radova (jedan je od najcitatiranih hrvatskih arheologa u inozemnoj literaturi), upućuju na njegovu trajnu prisutnost u suvremenoj arheologiji.

Na skupu su održana 22 predavanja. Organizacijski odbor: M. Bunčić, Ž. Demo, M. Jarak; Znanstveni odbor: Ž. Demo, K. Filipec, M. Guštin, M. Jarak i Ž. Tomičić

## **8.2. Stručni skupovi**

- Pedagoški odjel Arheološkog muzeja u Zagrebu bio je 23. siječnja domaćin Skupu nastavnika povijesti srednjih strukovnih škola Grada Zagreba u organizaciji Agencije za odgoj i obrazovanje. U sklopu programa održano je predavanje „Muzej kao učionica za nastavu“. Također, svim prisutnima podijelio se evaluacijski upitnik kako bi se došlo do podataka o načinu suradnje, nastavku suradnje, održanim radionicama, održavanjem nastave i radionica unutar Muzeja i/ili unutar škole te partnerstvu između Muzeja i škola.

## 9. IZLOŽBENA DJELATNOST

- sve informacije o izložbama na: [www.amz.hr/povremene](http://www.amz.hr/povremene), gostujuće izložbe i amz izložbe - gostovanja u drugim sredinama

### **JASA – rezultati arheoloških istraživanja lokaliteta Novi Čeminac–Jauhov salaš**

Organizator: Izložba je organizirana u suradnji Centra za kulturu Grada Belog Manastira i Arheološkog muzeja u Zagrebu

Mjesto održavanja: Centar za kulturu Grada Belog Manastira, Kralja Tomislava 2, Beli Manastir

Vrijeme održavanja: 17. veljače 2016. – 31. ožujka 2016.

Koordinacija izložbe: Jacqueline Balen (AMZ), Edo Jurić (Centar za kulturu Grada Belog Manastira)

Autori izložbe: Jacqueline Balen, Jelena Boras, Ana Đukić, Anita Ivanković, Marin Mađerić

Suradnici na izložbi: Denis Blažević, Ivan Drnić, Maja Grgurić, Vedrana Krištofić, Nenad Milić, Miroslav Nađ, Kristijan Salamaha, Biljana Smolčić, Goran Trninić, Ivan Valent, Josip Zorić  
Grafički dizajn: Srećko Škrinjarić

Tehnička realizacija postava: Robert Vazdar, Ivan Troha (Tehnička služba AMZ-a), Siniša Blažić, Nenad Milić, Andrija Šmit

Opseg: 48 predmeta, informativni panoi

Web: [www.amz.hr](http://www.amz.hr)

Vrsta: arheološka, povremena

Korisnici: sve kategorije posjetitelja s naglaskom na lokalnu zajednicu

Tema: Arheološki lokalitet Novi Čeminac-Jauhov salaš otkriven je terenskim pregledom, a definiran probnim rovovima koji su prethodili radovima na trasi buduće autoceste A5, dionica Beli Manastir-Osijek. Istraživanja su na tom položaju provedena tokom 2014. i 2015. godine, a njima je otkriven i definiran velik broj arheoloških struktura koje pripadaju različitim razdobljima i kulturama, od pretpovijesti do kasnog srednjeg vijeka. Posebno valja istaknuti grobove i naselje iz vremena seobe naroda, jer su to prvi takvi nalazi pronađeni *in situ* na prostoru Republike Hrvatske, a upravo su oni ponukali istraživače na proširenje istraživanog područja kako bi se dobio što bolji uvid u život populacije istočnih Germana koja je nastanjivala položaj Jauhov salaš u 5. stoljeću.

Ovom izložbom prvenstveno smo nastojali pokazati izuzetno bogatstvo i raznolikost arheološke baštine Baranje, s naglaskom na lokalitet Novi Čeminac-Jauhov salaš. Cilj nam je bio napraviti koncizni presjek svakodnevnog i zagrobnog života populacija koje su živjele na

tom položaju kroz sva definirana arheološka razdoblja, i to kroz pedesetak predmeta, niz informativnih plakata, mnoštvo fotografija, 3D rekonstrukcije dvaju kuća i rekonstrukciju nošnje srednjovjekovne žene koja prikazuje nalaze pronađene u jednom od grobova. U četiri vitrine javnosti će biti dostupan obrađeni i restaurirani arheološki materijal pronađen u pretpovijesnim i antičkim objektima te srednjovjekovnim kućama i grobovima.

Važno je istaknuti da se nalazi u vrlo kratkom vremenu od završetka istraživanja prezentiraju javnosti i to premijerno u Belom Manastiru, zbog čega nam je izuzetna čast izložiti ih gotovo na samom mjestu pronalaska i to u sklopu prve belomanastirske arheološke izložbe.

### **Baština Baranje u Arheološkom muzeju u Zagrebu – kroz Baranju okom, srcem, dušom, lopatom i špahtlom**

Organizator izložbe: Arheološki muzej u Zagrebu

Suorganizator izložbe: Centar za kulturu grada Belog Manastira, Turistička zajednica Baranje

Mjesto i vrijeme održavanja: Arheološki muzej u Zagrebu, 3. kolovoz – 11. rujan 2016.

Idejni začetnik projekta Baština u AMZ: Sanjin Mihelić

Koordinatori izložbe: Ana Đukić, Jelena Boras, Jacqueline Balen

Grafičko oblikovanje izložbenih panoa: Srećko Škrinjarić

Tehnički postav izložbe: Robert Vazdar, Vedran Mesarić

Web: [www.amz.hr](http://www.amz.hr)

Vrsta: povremena

Korisnici: sve kategorije posjetitelja s naglaskom na lokalnu zajednicu

Baština različitih regija Republike Hrvatske u Arheološkom muzeju u Zagrebu dugo je planirani projekt, a njegov prvi dio posvećen je Baranji, regiji na istoku zemlje koji je često zanemaren, a vrvi ljepotom i zanimljivostima. Kroz četiri manje izložbe nastojat ćemo obuhvatiti što više čari ovog prekrasnog prostora te predstaviti različite vrste baštine i sve ono što smo imali prilike doživjeti i ostvariti prilikom iskopavanja na trasi buduće autoceste.

#### **BAŠTINA BARANJE**

Izložbom plakata o baštini Baranje nastojali smo obuhvatiti sve zanimljivosti i ljepote te regije te prikazati njezinu bogatu prošlost, ali i postojeću ponudu i potencija za razvoj različitih vrsti turizma. Radi se o dvadesetak plakata kroz koje se posjetitelji mogu upoznati s povijesnom, arheološkom, etnološkom, industrijskom, sportskom, sakralnom i prirodnom baštinom te mnogim drugim, prvenstveno gastronomskim događanjima.

Autori tekstova: Ana Đukić, Igor Jakobfi, Nenad Milić; FOTOGRAFIJE: Nenad Milić, TZ Baranje

## IZLOŽBA DJEČJIH RADOVA U SKLOPU PROJEKTA ARHEOLOŠKI SUSRETI

Arheološki susreti višegodišnji su projekt Arheološkog muzeja u Zagrebu koji uključuje suradnju s osnovnim i srednjim školama kamo djelatnici muzeja odlaze držati tematska predavanja o arheologiji, metodologiji iskopavanja, obradi nalaza te, najvažnije, arheološkoj baštini kraja u kojem se Susreti održavaju. Ovi plakati produkt su višemjesečnog rada u baranjskim školama, a njihovi su autori isključivo učenici koji su pokazali izuzetan interes za baštinu koja ih okružuje i s kojom svakodnevno žive.

Koordinator: Ozren Domiter

Autori: učenici Osnovne škole Darda, Druge srednje škole Beli Manastir i Osnovne škole Popovac

## TEKUĆA ARHEOLOŠKA ISTRAŽIVANJA – BARANJA

Tekuća arheološka istraživanja dugogodišnji su projekt Arheološkom muzeja u Zagrebu, a radi se o putujućoj izložbi plakata koji prikazuju najnovija istraživanja diljem Republike Hrvatske. Izložba se stalno mijenja i nadopunjava novim saznanjima i istraživanjima, a ovom prigodom obuhvatit će lokalitete istraživane na trasi buduće autoceste Osijek-Beli Manastir i značajnije istraživane lokalitete u ostatku Baranje. Ovom izložbom želimo dodatno naglasiti važnost i potencijal Baranje kao izuzetno zanimljive i bogate arheološke regije.

Autori tekstova: Jacqueline Balen, Marko Dizdar, Ivan Drnić, Ana Đukić, Slavica Filipović, Tomislav Hršak, Hrvoje Kalafatić, Dženi Los, Daria Ložnjak Dizdar, Helena Nodilo, Ivan Radman-Livaja, Dragana Rajković, Marina Sečkar, Dinko Tresić Pavičić, Šime Vrkić;  
FOTOGRAFIJE: autori priloga

## JASA- REZULTATI ZAŠTITNIH ISTRAŽIVANJA LOKALITETA NOVI ČEMINAC-JAUHOV SALAŠ

Ova izložba premijerno je postavljena u Belom Manastiru u veljači 2016. godine, a donosi preliminarne rezultate arheoloških istraživanja na lokalitetu Novi Čeminac-Jauhov salaš provedenih 2014. i 2015. godine na trasi buduće autoceste A5. Osim arheološkog materijala izloženog u četiri cjeline, izložba uključuje i 3D rekonstrukcije dvaju kuća koje pripadaju razdoblju seobe naroda, a koje je na ovom lokalitetu zastupljeno u najvećoj mjeri. Istom razdoblju pripada i likovni prikaz istočnogermanske žene - rekonstrukcija njezine odjeće i nakita s kojim je pokopana u jednom od grobova na lokalitetu.

Autori: Jacqueline Balen, Jelena Boras, Ana Đukić, Anita Ivanković, Marin Mađerić

## **Baština Baranje u Arheološkom muzeju u Zagrebu – kroz Baranju okom, srcem, dušom, lopatom i špahtlom**

Organizator: Arheološki muzej u Zagrebu, Turistička zajednica Baranje, Grad Beli Manastir  
Mjesto i vrijeme održavanja izložbe: Etnološki centar baranjske baštine, 11. 11. – 15. 12. 2016.

Tehnički postav: Ivan Troha, Marin Mađerić, Jacqueline Balen, Ozren Domiter

U Etnološkom centru baranjske baštine, povodom Dana Grada Belog Manastira, prikazan je prvi dio izložbenog projekta Baština Baranje u Arheološkom muzeju u Zagrebu – Baština Baranje (plakati) i izložba dječjih radova.

## **Tekuća arheološka istraživanja u Hrvatskoj**

Mjesto i vrijeme održavanja: Likovna galerija (Gradski muzej Krževci), 24.2. – 12.3.; Muzej Starog Grada na Hvaru, 19.4. – 10.5.; NP Paklenica u sklopu interpretacijsko-edukacijskog centra, 13.5. – 30.5.

U sklopu izložbe Baština Baranje u AMZ bila je postavljena i izložba Tekuća arheološka istraživanja u Baranji (AMZ, 3.8.-11.9.)

Autori stručne koncepcije: Sanjin Mihelić, Jacqueline Balen, Ozren Domiter

Oblikovanje plakata: Srećko Škrinjarić

Opseg: 25 plakata

Web adresa: [www.amz.hr](http://www.amz.hr)

Vrsta: arheološka

Tema: Izložbeni projekt "Tekuća arheološka istraživanja u Hrvatskoj" zamišljen je kao muzeološki oblik priopćavanja osnovnih podataka o aktualnim arheološkim istraživanjima na području Hrvatske. Osnovni sadržaj izložbe čine kratki muzeološki prikazi tekućih, odnosno nedavno obavljenih arheoloških istraživanja, pri čemu su kao osnovni oblik izložbenog prikaza korišteni plakati te računalne i video projekcije. Svako istraživanje prikazano na izložbi u pravilu je zastupljeno jednim plakatom, koji donosi osnovne informacije o lokalitetu i samom istraživanju, a uz to kroz niz fotografija i slikovnih prikaza pruža i zanimljiv pregled rada na terenu, procesa iskopavanja, kao i pronađene građevine.

Korisnici: sve kategorije posjetitelja

## **Frankopanski kaštel Novigrad na Dobri**

Organizatori: Arheološki muzej u Zagrebu, Arheološki muzej Istre, Pula

Mjesto održavanja: Arheološki muzej Istre, Galerija C8, Carrarina 8, Pula

Vrijeme trajanja: 23. 3. – 23. 4. 2016.

Autori izložbe i postava: Sanjin Mihelić, Tatjana Tkalčec

Tehnička realizacija postava: Tehnička služba AMI

Grafičko oblikovanje i priprema za tisak: Srećko Škrinjarić

Opseg: arheološki izložci, arhivska građa, foto panoji, video prilozi

Web: [www.amz.hr](http://www.amz.hr)

Vrsta: arheološka

Tema: Izložbom se javnosti predstavlja stari grad Novigrad na Dobri, značajan arheološki i kulturno-povijesni spomenik, koji je provedbom arheoloških i konzervatorsko-restauratorskih radova tijekom posljednjih desetak godina ponovno došao u središte pažnje stručne javnosti. Naglasak na izložbi stavljen je na arheološka istraživanja u unutrašnjem dvorištu kaštela, koje je Arheološki muzej u Zagrebu proveo između 2009. i 2012. godine.

Korisnici: sve kategorije posjetitelja

### **Osijek i okolica u Osmanskom periodu**

Mjesto održavanja i prostor: Arheološki muzej u Zagrebu

Vrijeme trajanja: 3.5. – 28. 05. 2016.

Organizator: Muzej Slavonije, Arheološki muzej u Zagrebu

Autor(i) stručne koncepcije: Mladen Radić

Autor(i) likovnog postava: Mladen Radić

Koordinatorica: Maja Bunčić

Opseg (broj eksponata): 300 predmeta, multimedijalna prezentacija arhitekture, uvećanja (vedute, karte, planovi, minijature, portreti), baneri (karte, lenta vremena, vedute, dokumenti), ulja na platnu

Web adresa (*ukoliko je izložba predstavljena na Internetu*): [www.amz.hr](http://www.amz.hr)

Vrsta: arheološka, povijesna, edukativna, informativna

Tema (*kratak opis*): Povijest Osijeka i okolice u osmanskom periodu razmjerno je dobro objašnjenja kroz arhivske dokumente i stručnu literaturu. Međutim, arheološka građa tek se sporadično pokazuje široj javnosti. Cilj ove izložbe je prikazati ova područja kroz ratna zbivanja, ali i kroz svakodnevni život stanovnika i njihovo naslijeđe. Autor izložbe dr.sc. Mladen Radić prikazat će život Osijeka i okolice s preko 300 predmeta, od kojih je većina iz zbirki Muzeja Slavonije i muzeja istočne Hrvatske kao i Hrvatskog povijesnog muzeja, Arheološkog muzeja u Zagrebu te HAZU-a. Nekoliko predmeta iz Republike Srbije,

Republike Austrije i Savezne Republike Njemačke biti će predstavljeno u obliku replika i ilustracija.

Korisnici (*kome je izložba namijenjena*): sve kategorije posjetitelja

### **Usamljeni divovi – kamena svjedočanstva**

Organizatori: Arheološki muzej u Zagrebu, Arheološki muzej Zadar

Mjesto održavanja i prostor: Arheološki muzej Zadar

Vrijeme trajanja: 18.5.-18.6.2016.

Organizatori: Arheološki muzej u Zagrebu, Muzej grada Šibenika

Mjesto održavanja i prostor: Tvrđava sv. Mihovila

Vrijeme trajanja: 21.6.-17.7.2016.

Organizatori: Arheološki muzej u Zagrebu, Arheološki muzej Istre

Mjesto održavanja i prostor: Arheološki muzej Istre, Galerija C8

Vrijeme trajanja: 28.7.-31.8.2016.

Autor fotografija: Tomislav Rosandić

Kustosica izložbe: Maja Bunčić

Opseg: 18 fotografija B1 formata, 1 informativni plakat

Vrsta: fotografska, dokumentarna

Korisnici: sve skupine posjetitelja

Tema: Zahvaljujući strateškom položaju, područje naše zemlje oduvijek je bilo mjesto susreta i preklapanja različitih kultura i tradicija, čije je uzajamno djelovanje tijekom povijesti postavilo temelje razvoju suvremene europske države ponosne na svu raznolikost i bogatstvo svoga podrijetla. Izložbom fotografija starih srednjovjekovnih gradova i utvrda iz objektivna Tomislava Rosandića posjetiteljima se predstavlja jedan segment tog bogatog kulturno-povijesnog nasljeđa naše zemlje. Cilj je ovoga izložbeno-edukativnog projekta prezentirati neke od najznačajnijih i najdojmljivijih graditeljskih spomenika, ujedno i arheoloških nalazišta, te ukazati na vrijednosti koje ovu vrstu nepokretne kulturne baštine čine iznimno važnom iz raznih perspektiva. Stari su gradovi specifična i, iako gustoćom neravnomjerno raspoređena, vrlo zastupljena vrsta baštine na teritoriju Hrvatske. Bilo da je riječ o starom gradu, tvrđavi, utvrdi, kaštelu, burgu ili dvorcu, ovi nam kameni čuvari prošlosti redovito

izazivaju divljenje ali i podsjećaju na našu društvenu odgovornost u brizi za njihovim očuvanjem.

### **Blago srednjeg vijeka – arheološki nalazi iz Poljske**

Organizatori izložbe: Državni arheološki muzej u Varšavi (Państwowe Muzeum Archeologiczne w Warszawie) i Arheološki muzej u Zagrebu

Mjesto održavanja i prostor: Arheološki muzej u Zagrebu

Autori izložbe: Andrzej Piotrowski, Magdalena Ruszkowska, Joanna Żółkowska

Koordinatorica izložbe: Maja Bunčić

Vrijeme trajanja: 26. 9.-11. 12. 2016.

Opseg: 478 predmeta izloženih u 12 vitrina, 24 panoa

Vrsta: gostujuća izložba, arheološka

Korisnici: sve skupine posjetitelja

Tema: Arheološka izložba Blago srednjeg vijeka – arheološki nalazi iz Poljske prikazuje 478 jedinstvenih nalaza pronađenih prilikom arheoloških istraživanja provedenih u prošleme stoljeću. Riječ je o srebrnim, brončanim, staklenim i zlatnim predmetima od kojih su mnogi bogato ukrašeni, a neki se na ovoj izložbi prvi put izlažu. Predmeti se čuvaju u zbirkama Državnog arheološkog muzeja u Varšavi, a potječu s arheoloških lokaliteta u Poljskoj, Bjelorusiji i Ukrajini.

Postav se sastoji od 12 cjelina koje prikazuju pojedine kategorije nalaza poput prstena, različitih tipova naušnica, narukvica, perli i ogrlica, relikvijarnih križeva i križeva privjesaka, fibula (broševa), sljepoočničarki, staklenih ukrasa, kopči itd. Prekrasna ostava nakita pronađena u Borucinu (središnja Poljska) highlight je ove izložbe. Izloženi predmeti datirani su većinom u razdoblje od 11. do 13. stoljeća. Izložba je popraćena panoima na kojima se nalaze opisi kategorija nalaza, opći podaci o izložbi i zbirkama te opisi procesa izrade nakita. Ova je izložba prvi put postavljena u Varšavi 2007. godine, a nakon toga gostovala je u nekoliko gradova u Njemačkoj, Norveškoj i Irskoj, dok je gostovanje u Zagrebu označilo prvo gostovanje ove izložbe u jednog slavenskoj zemlji.

### **Izložba POST SCRIPTUM – povijest i značenja umijeća pisanja**

Organizacija izložbe: Arheološki muzej u Zagrebu

Autori izložbe: Igor Uranić i Filip Beusan

Autori fotografija: Igor Krajcar, Filip Beusan, Goran Vranić, Ivan Dobrina, Robert Leš

Stručni suradnici: Ivan Andrijanić, Vesna Dakić, Ivan Ferenčak, Kristijan Gotić, Milica Japundžić, Vesna Lipovac, Mihajlo Pažanin, Goran Rajič, Nihal Ramzy, Tamara Runjak, Miroslav Tischler, Maja Turčić, Mira Wolf, Marija Živković, Stipan Kujundžić, Lucija Posavec, Mirjana Polić-Bobić

Grafičko oblikovanje i priprema: S. Škrinjarić (Arheološki muzej u Zagrebu) i M. Turčić  
Prijevod: Vesna Vyroubal, Vlasta Vyroubal

Tehnička realizacija postava: I. Troha, R. Vazdar, V. Mesarić, D. Fakleš

Vrijeme trajanja: 20.12.2016. – 15.03.2017.

Mjesto održavanja: Arheološki muzej u Zagrebu

Korisnici: sve skupine posjetitelja

Tema: Cilj ove izložbe Arheološkoga Muzeja u Zagrebu, koji u svojim zbirkama čuva mnoštvo povijesnih zapisa od starog do srednjeg vijeka, jest povezati razvoj ljudske svijesti kroz spektar razvoja umijeća pisanja na raznim stranama svijeta, te tehnike i metode pisanja. Ona je kratak pogled na nepreglednu tematiku starih pisama i onih koja su još uvijek u uporabi, od egipatskih hijeroglifa, klinastih pisama do pisama Bliskog i Dalekoga istoka i onih čije značenje nismo uspjeli odgonetnuti, pa sve do suvremenog doba i strojnog pisanja. Svako od njih ima svoju priču o nastanku, svoje metode pisanja i svoju estetiku. I svako od njih svjedoči o iznimnim ljudima koji su svoje znanje, ideje, maštu, stihove i povijesna svjedočanstva prenosili drugima, katkad prostorno i vremenski vrlo udaljenim čitateljima. Znamo da današnje poruke s naših uređaja putuju u sekundama internetom u udaljene zakutke planeta Zemlje, no prisjetimo se i onih ljudi koji nam svoje riječi šalju iz faraonskog Egipta, stare Grčke ili drevne Kine i Indije i koje razumijevamo zahvaljujući još uvijek najmoćnijem aparatu kojim ljudi raspolažu – ljudskome umu.

### **Mala Povijest AMZ**

Arheološki muzej u Zagrebu manifestacijom Mala povijest AMZ obilježava važne događaje, osobe ili predmete vezane uz dugogodišnju povijest muzeja. U razdoblju od 1. 1. 2016. do 31. 12. 2016. obilježili smo događaje i osobe važne iz povijesti Muzeja s četiri izložbe:

1. Mijat Sabljar – otac i tvorac Narodnog muzeja u Zagrebu (15. 12. 2015. – 8. 4. 2016.)  
Prigodom 150. obljetnice smrti Mijata Sabljara Arheološki muzej u Zagrebu u Povijesnom kutku na drugom katu upoznao je posjetitelje s tim znamenitim ljubiteljem starina kojeg s pravom smatramo ocem i tvorcem Narodnog muzeja u Zagrebu, najstarije muzejske ustanove glavnoga grada, iz koje je nastao i Arheološki muzej u Zagrebu.

Autorica izložbe: Ana Solter

Autorica likovnog postava: Slađana Latinović

Grafička priprema: Srećko Škrinjarić

2. U ubojne svrhe rekviriraju se crkvena zvana - Uloga Arheološkog muzeja u spašavanju crkvenih zvona za vrijeme Prvog svjetskog rata (12. 4. 2016. – 12. 6. 2016.)

Moćno Austro-Ugarsko Carstvo našlo se u nestašici kovina - s crkava i drugih zgrada skidali su se bakreni krovovi, uništavale su se orgulje, zvana su se razbijala i nosila u tvornice topova i municije, iz domova se odnosilo sve što je imalo u sebi bakra i kositra. Vrijeme rata znači četiri gotovo izgubljene godine za Arheološki muzej. Rad na terenu bio je nemoguć, sva putovanja morala su prestati. Ovom izložbom Arheološki muzej u Zagrebu prezentirao je javnosti kako su muzejski zaposlenici spašavali predmete kulturne vrijednosti u vrijeme Prvog svjetskog rata. Izložena zvana posuđena su iz fundusa Muzeja za umjetnost i obrt.

Autorica: Ana Solter

Autorice likovnog postava: Slađana Latinović, Ana Solter

Grafička priprema: Srećko Škrinjarić

3. Duje Rendić-Miočević - Scire quod sciendum (1. 7. 2016. - )

Povodom stote godišnjice rođenja svog dugogodišnjeg ravnatelja Duje Rendića-Miočevića Arheološki muzej u Zagrebu otvorio je izložbu Duje Rendić-Miočević - Scire quod sciendum. Duje Rendić - Miočević kao sveučilišni profesor ostavio je neizbrisiv dojam na generacije studenata koje je obrazovao, kao arheolog i znanstvenik ostavio nam je brojna referentna djela i produbio naše spoznaje o antičkom razdoblju, a kao ravnatelj trajno je zadužio sve institucije koje je vodio, pa tako i Arheološki muzej u Zagrebu kojem je bio na čelu 13 godina i čiji ga se djelatnici ovom izložbom prisjećaju i odaju počast njegovom liku i djelu.

Autorice izložbe: Ana Solter, Slađana Latinović

Autor teksta: Ivan Radman Livaja

Grafička priprema: Srećko Škrinjarić,

Tehnička realizacija: Robert Vazdar i Ivan Troha.

4. Fotoalbum obitelji Vinski

Ksenija Gasparini-Vinski i Zdenko Vinski u braku su proveli četrdeset i devet godina. Kao istaknuti znanstvenici, svatko u svojem polju, oboje su svoj radni vijek proveli u

Arheološkom muzeju u Zagrebu. Manje je poznato da su supružnici Vinski cijenili i prakticirali amatersku umjetničku fotografiju. Njihova je ostavština danas pohranjena u Arhivu AMZ-a pod brojem 210. Uz brojne dokumente, koji ocrtavaju prvenstveno njihov stručni i znanstveni rad, nalaze se i privatne fotografije i foto oprema. Na fotografijama su ostali zabilježeni brojni djelići radne atmosfere i druženja na terenskim istraživanjima, na znanstvenim skupovima i u muzeju, ali i mnogi privatni trenuci nastali u obiteljskom okruženju ovog poznatog i zaslužnog para arheologa koji je ostavio neizbrisiv trag u povijesti našeg muzeja.

Izložba je postavljena povodom skupa „Zdenko Vinski – život i znanstveni rad“

Autorice izložbe: Slađana Latinović i Ana Solter

Grafička priprema: Srećko Škrinjarić

Obrada fotografija: Igor Krajcar

Tehnička realizacija: Ivan Troha i Robert Vazdar

### **DOLOMITI – Kameno srce svijeta**

Organizator: National Geographic Hrvatska, Arheološki muzej u Zagrebu

Mjesto održavanja: Arheološki muzej u Zagrebu, Trg N. Š. Zrinskog 19, Zagreb

Vrijeme trajanja: 1. lipnja – 10. srpnja 2016.

Autori izložbe: Georg Tappeiner (autor fotografija), National Geographic Hrvatska

Koordinatorica izložbe: Sanja Mijač Božek

Autor postava: Georg Tappeiner

Tehnička realizacija postava: Tehnička služba AMZ-a

Opseg: 50 fotografija

Web: [www.amz.hr](http://www.amz.hr)

Vrsta: fotografska izložba

Korisnici: sve kategorije posjetitelja

Tema: NATIONAL GEOGRAPHIC HRVATSKA predstavlja prestižnu izložbu “Dolomiti - kameno srce svijeta”. Pedeset fotografija Dolomita predstavlja jedinstvenu šetnju dubokim dolinama i impozantnim planinskim vrhovima. Fotografije nježnih valovitih brežuljaka i spektakularnih planinskih masiva, zelenih brdskih pašnjaka i dubokih plavih jezera pokazuju svu čar i ljepotu ovog jedinstvenog planinskog svijeta. Strastveni krajolik i drevnu baštinu Dolomita snimio je fotoaparatom Hasselblad fotograf Georg Tappeiner iz Merana. Izložba je nastala kao plod suradnje između časopisa National Geographic Hrvatska i UNESCO-ove zaklade Dolomiti.

### **Povremene izložbe i suradnja:**

- Sudjelovanje na izložbi „PROŽIVJETI POVIJEST“ – predstavljanjem vizualnog identiteta i suvenira Arheološkog parka Andautonija, koja je tijekom rujna održana u Muzeju grada Splita. Izložba je bila organizirana povodom stručnog skupa „OŽIVLJENA POVIJEST – EKSPERIMENTALNA ARHEOLOGIJA“, održanog u u sklopu DANA DIOKLECIJANA u Muzeju grada Splita. (D. Kušan Špalj, N. Perok).

- Izložba Nova akvizicija AMZ-a; Rimski grob iz okolice Zagreba zamišljena je kao prezentacija novog predmeta u antičkoj zbirci Arheološkog muzeja u Zagrebu, koji je u nju dospio donacijom Tomislava Sabljara. Na izložbi je bilo prezentirano 8 predmeta (6 posuda i 2 komada novca), koji su svi zajedno donirani, a ujedno je objavljen i prigodni deplijan (Z. Gregl i N. Gostinski). Suorganizacija izložbe (M. Gregl)

- Pripremni radovi za izložbu „Religio et Pietas“ mahom su se ticali neposrednih uvida u funduse pojedinih muzeja kao i autopsije spomeničkog materijala koji ulazi u uži izbor za izložbene izloške. 2016. godina je iskorištena za obilazak većeg broja institucija kao i pregovore s nadležnim ravnateljima, kustosima i relevantnim stručnjacima. (I. Radman-Livaja)

- Pisanje tekstova za izložbu „Duje Rendić-Miočević - Scire quod sciendum” autorice A. Solter i S. Latinović (I. Radman-Livaja)

- 20.09. - 23.10.2016. u Arheološkom muzeju u Zagrebu u suradnji s Arheološkim muzejom Zadar postavljena je izložba „Ispričat ću ti priču...“ (autorica: Timka Alihodžić, stručni suradnici: dr. sc. I. Radman-Livaja, O. Domiter). Kroz 7 panoa i vitrine s izloženim materijalom, ispričana je priča o običajima pokapanja u antičkom Zadru te na osnovi rezultata antropološke analize i grobnih priloga pokušava bar donekle rekonstruirati život ljudi čiji su grobovi prezentirani na izložbi. Uz panoe i jednu vitrinu s izloženim materijalom iz groba pronađenog na prostoru Poliklinike 2014. godine, na izložbi značajno mjesto zauzima i vitrina sa kopijama predmeta koji će biti dostupni za taktilni osjet osobama oštećenog vida. Kratke legende su napisane braillovim pismom. Uz Izložbu je održano prigodno znanstveno-popularno predavanje „Što nam kosti govore o životu i smrti antičkih stanovnika Zadra?“, 13. 10. 2016. (dr. sc. Mario Novak, znanstveni suradnik Instituta za antropologiju).

28. 11.- 04. 12. 2016. Izložba „Starigrad Paklenica- Baština planine i mora“ integralnim pristupom zavičajnoj baštini sjedinila je bogatu arheološku, etnološku i prirodnu baštinu Starigrada, a popraćena je i znanstveno popularnim predavanjima (dr. sc. Gordan Lukač, prof. dr. sc. Dušan Petričević, Ivana Adžić i Mirjana Trošelj). Izložba je realizirana u suradnji

s JU NP Paklenica, OŠ Starigrad, TZO Starigrad, Općinom Starigrad, Arheološkim muzejom Zadar i Institutom za arheologiju.

### **Pedagoški odjel:**

- u sklopu projekta Muzej u posjeti, Pedagoški odjel postavio je izložbu postera i radova koji prikazuju radionice održane sa štíćenicima Udruge Down – Zagreb. Izložba je postavljena 19. 3., u susret Međunarodnom danu osoba s Down sindromom.

- u sklopu projekta Muzej u posjeti, Pedagoški odjel postavio je izložbu postera i radova koji prikazuju radionice održane sa štíćenicima Centra za autizam. Izložba je postavljena 1. travnja, u susret Međunarodnom danu svjesnosti o autizmu.

- u sklopu edukativne muzejske akcije povodom Međunarodnog dana muzeja pod nazivom „KLIK(n) na kulturni krajolik“ u okviru programa „KLIK(n) na Hvar – 2400 godina Starogradskog polja“ Pedagoški odjel postavio je istoimenu izložbu postera koja je ukratko opisivala vremenski tijek života starih Grka na Hvaru do dolaska Rimljana.

Tijekom godine organizirane su sljedeće izložbe:

- Muzej u posjeti. Udruga za sindrom Down – Zagreb, 19. – 20. 3. 2016., u susret obilježavanju svjetskog dana sindroma Down, autor izložbe Z. Babić, 2016

- Muzej u posjeti. Centar za autizam, 1. – 3. 4. 2016., u susret obilježavanju svjetskog dana svjesnosti o autizmu, autor izložbe Z. Babić, 2016

- KLIK(n) na Hvar – 2400 godina Starogradskog polja, autor izložbe Zorica Babić, 2016.

- Zajedno, taktilno – mirisna izložba, koordinator izložbe Z. Babić, 2016.

- Ozanin Božić od srebra, koordinator izložbe Z. Babić, 2016

### **Konzervatorsko-restauratorski odjel AMZa:**

Likovna koncepcija izložbe 8. susreti Sekcije restauratora i preparatora Hrvatskog muzejskog društva, Gradski muzej Sisak svibanj 2016., Sisak (S. Latinović)

Likovna koncepcija izložbe Zvona u sklopu projekta Mala povijest AMZ-a (S. Latinović)

Likovna koncepcija izložbe Duje Rendić-Miočević: Scire quod sciendum u sklopu projekta Mala povijest AMZ-a (S. Latinović)

Likovna koncepcija izložbe Iz fotoalbuma Zrinskih u sklopu projekta Mala povijest AMZ-a (S. Latinović)

Sudjelovanje pri postavljanju izložbe Starigrad Paklenica baština planine i mora (M. Gregl, Z. Znidarčić)

Pratnja eksponata Liber linteus Zagrabiensis iz Montepelliera, Francuska u Cortonu, Italija te kontrola uvjeta izlaganja prije postavljanja (S. Latinović)

Pratnja građe iz fundusa Arheološkog muzeja u Zagrebu namijenjene izlaganju na izložbi Saint Martin and Panonia. Christianity on the Frontiers of the Roman World u Savaria Megyei Hatóköru Városi Muzeumu, Szombatheley, Republika Mađarska (S. Latinović)

Sudjelovanje pri tehničkoj realizaciji izložbe Osijek i šira okolica u osmanskome periodu (V. Mesarić)

Sudjelovanje pri tehničkoj realizaciji izložbe u galeriji C8 Puli Usamljeni divovi – kamena svjedočanstva (V. Mesarić)

---

### **ZAGREBAČKA LANENA KNJIGA / Liber linteus zagrabiensis –**

**Na međunarodnoj izložbi Les Étrusques en toutes lettres. Écriture et société dans l'Italie antique**

**U muzeju Henri Prades, Lattes – Montpellier, France, od 17. listopada 2015. do 29. veljače 2016. – a zatim u Italiji, Museo dell'Accademia Etrusca e della Città di Cortona u Cortoni.**

Arheološki muzej u Zagrebu, posudbom najdužeg i najvažnijeg sačuvanog teksta na etruščanskom jeziku, slavne Zagrebačke lanene knjige (Liber linteus zagrabiensis) sudjeluje u postavu velike međunarodne izložbe posvećene Etruščanima i njihovom jeziku, koju organiziraju Muzej Louvre, Museo dell'Accademia Etrusca e della Città di Cortona te arheološki muzej Henri Prades (Lattes – Montpellier). Izložba, naslovljena "Les Étrusques en toutes lettres. Écriture et société dans l'Italie antique" (Etruščani u slovima – pismo i društvo u antičkoj Italiji), prvo će se postaviti u Francuskoj, u muzeju Henri Prades, od 17. listopada 2016. do 29. veljače 2016. godine, a zatim u Italiji, u Cortoni.

U postavu izložbe objedinjeni su i predstavljeni javnosti svi najvažniji etruščanski pisani spomenici, jedini sačuvani tragovi tog mrtvog i tajnovitog jezika kojeg još uvijek, unatoč svim naporima stručnjaka, slabo razumijemo. Na izložbi je izloženo više od 80 predmeta iz brojnih talijanskih muzeja (MAEC, Arheološki muzej - Piombino, Arheološki muzej - Arezzo, Nacionalni arheološki muzej - Firenca, muzej Guarnacci - Volterra, Arheološki muzej Umbrije - Perugia, Nacionalni etruščanski muzej Villa Giulia - Rim, Kapitolinski muzej – Rim, Gradski muzej – Piacenza, Arheološki muzej – Chiusi, Gradski muzej – Orvieto, muzej Claudio Faina – Orvieto, Vatikanski muzej), a izložba će biti popraćena velikim katalogom u čijoj su pripremi sudjelovali vodeći europski etruskolozi.

**Arheološki muzej u Zagrebu sudjeluje na međunarodnoj izložbi *Gladiators - Heroes of the Colosseum* u Galo-rimskom muzeju u Tongerenu (Gallo-Romeins Museum), Belgija od 24. listopada 2015. do 3. travnja 2016.**

U Galo-rimskom muzeju u Tongerenu (Gallo-Romeins Museum) od 24. listopada 2015. do 03. travnja 2016. godine javnosti je predstavljena velika međunarodna izložba posvećena gladijatorima, pod naslovom „Gladiators - Heroes of the Colosseum“. Riječ je o iznimnom izložbenom projektu u kojem sudjeluju vodeći europski muzeji kao što su, primjerice, Museo Archeologico Nazionale (Napulj), Nationalmuseet (Kopenhagen), Römisch-Germanisches Zentralmuseum (Mainz) ili pak Museo Nazionale Romano – Terme di Diocleziano (Rim) ali i Arheološki muzej u Zagrebu, koji je za ovu prigodu posudio tri svoja eksponata. Izložbu su tako obogatili reljef Nemeze iz Andautonije (Ščitarjevo), retijarijski trozub iz Siscije (Sisak) te opeka s grafitom, odnosno prikazom retijarija iz Sirmija (Srijemska Mitrovica).

Podrobniji podaci o izložbi na web site muzeja u Tongerenu:

[http://www.galloromeinsmuseum.be/temporary\\_exhibitions/gladiators---heroes-of-the-colosseum](http://www.galloromeinsmuseum.be/temporary_exhibitions/gladiators---heroes-of-the-colosseum)

**Ostali izložbeni projekti:**

- U okviru projekta “Zagreb dok ga još ni bilo – prije 1094. godine ponovno otkrivanje nadgrobno spomenika PONCIJA, 16. prosinca 2016. na Rimskom Trgu u Kerestincu.

Kameni nadgrobni spomenik Poncija pronađen je pod konac 19. stoljeća u blizini Kerestince, a od 1896. Čuva se u Arheološkom muzeju u Zagrebu. Trenutačno je izložen u Lapidariju Muzeja. Spomenik je zbog svoje rustične izrade vrlo zanimljiv i možemo pretpostaviti da ga je tijekom 3. stoljeća poslije Krista isklesao neki domaći majstor te ga postavio na jednoj od mnogobrojnih rimskih nekropola na zagrebačkom području, a u blizini prometnice koja je spajala Emonu/ Ljubljana/ i Sisciju / Sisak/. (Z. Gregl)

**10. IZDAVAČKA DJELATNOST MUZEJA**

**10.1. Tiskovine**

- J. Balen, J. Boras, A. Đukić, A. Ivanković, M. Maderić, *JASA, rezultati arheoloških istraživanja lokaliteta Novi Čeminac-Jauhov salaš*, deplijan, Zagreb, 2016. – 300 kom

- D. Rajković, J. Balen, *Sarvaš II, neolitičko i eneolitičko naselje II*, Muzej Slavonije, Arheološki muzej u Zagrebu, Osijek, 2016., 183 str., ISBN MS 978-953-6191-77-2, ISBN AMZ 978-953-6789-95-5 – 300 kom (150 AMZ)

- L. Bakarić, *Iapodes, the forgotten highlanders, an exhibition by the Archaeological Museum in Zagreb*, depilijan, Zagreb 2016.
- L. Bakarić, *Japodi, Zaboravljeni gorštaci, выставка Яподы, забытые горцы*, depilijan, Zagreb 2016.
- I. Drnić, *Kupinovo – groblje latenske kulture, Katalozi i monografije Arheološkog muzeja u Zagrebu* 12 (500 primjeraka)
- Katalog izložbe „Post scriptum – Povijest i značenje umijeća pisanja“, ISBN: 978-953-8143-02-1
- Solter, Ana, *Arheološki muzej u Zagrebu – život od 19. do 21. stoljeća*, 2016.
- Manifestacija „Proljeće u Andautoniji“ - plakati B1
- U suradnji s Ministarstvom turizma RH tiskana je publikacija - *20 top arheoloških destinacija Hrvatske / Top 20 archaeological destinations in Croatia* (naklada 1000 kom)
- objava događanja Pedagoškog odjela kroz Arhimišove novosti (brojevi 22, 23, 24 i 25)
- oblikovanje, prijelom i priprema za tisak monografija, časopisa, zbornika radova i letaka, 19 višestraničnih publikacija od 587 stranica; računalna obrada 437 fotografija i crteža te oblikovanje 17 naslovnica. (S. Škrinjarić);
- Knjiga za djecu „Mala knjiga evolucije čovjeka“, ISBN: 978-953-8143-00-7
- Vodič za djecu „Aquae Iasae“, ISBN: 978-953-6789-94-8
- Knjiga sažetaka Međunarodnog znanstvenog skupa „Zdenko Vinski – život i znanstveni rad“
- Promo knjižica „Arheološki muzej u Zagrebu“
- Deplijani izložbi „Anamneza“ - na hrvatskom i engleskom jeziku, „Post scriptum“, „Japodi“, „JASA – rezultati arh. istraživanja lokaliteta Novi Čeminac – Jauhov salaš“
- „Nova akvizicija AMZ“, „U potrazi za dalmatinskim neandertalcima“, „Fotoalbum obitelji Vinski“, „Ispričat ću ti priču“, Deplijan izložbe Arheološkog muzeja Istre „Novigrad na Dobri“,
- Deplijan „Ljetna škola arheologije“
- oblikovanje, prijelom i priprema za tisak izložbenih postera i plakata (S. Škrinjarić): Stalni postav Srednjovjekovne zbirke AMZ, Događanje „8. susreti restauratora i preparatora Hrvatskog muzejskog društva“, Manifestacija „Proljeće u Andautoniji“, Izložba „JASA – rezultati arh. istraživanja lokaliteta Novi Čeminac – Jauhov salaš“, Izložba „Baština Baranje“, Izložba „35 godina prije Krista“, Izložba „Hvar – Unescov otok, Izložba „Ozanin Božić od srebra“, Izložba „Usamljeni divovi – kamena svjedočanstva“ – AM Zadar, AMI Pula, GM Šibenik, Izložba „Tekuća arheološka istraživanja“, Izložba „Mala povijest AMZ“,

Izložba „Nova akvizicija AMZ“, Izložba „Osijek i šira okolica u osmanskome periodu“, Izložba „Starigrad Paklenica – baština planine i mora“, Izložba „U potrazi za dalmatinskim neandertalcima“, Izložba „Ispričat ću ti priču“, Edukativna akcija „Muzej u posjeti – Udruga Down“, Edukativna akcija „Muzej u posjeti – Centar za autizam“, 21. Edukativna akcija „Klikni (na Hvar)“, „Noć muzeja 2016.“, „Noć knjige 2016.“, Promo vizuali AMZ – Zračna luka Zagreb i Lapidarij AMZ, Promo plakat „Pop-art Solinjanka“ za Museum shop AMZ, Edukativni projekt „Zagrebačka egiptološka škola“, Skup učitelja povijesti, Pripovjedno kazalište u AMZ, Predstavljanje knjige „Temporis signa“ u AMZ, Predstavljanje monografije T. Bilića: Zbirka rimskog republikanskog novca AMZ“, Predstavljanje knjige „Pojmovnik kamenoga doba“ u AMZ, Manifestacije „Ljeto u AMZ“ i „Scena AMZ“, Manifestacija „Hvarski vikend“, (ukupno S. Škrinjarić: oblikovanje 324 postera, informativnih ploča, plakata, vizuala i obavjesti; računalna obrada 1300 fotografija i crteža).

- oblikovanje, prijelom i priprema za tisak pozivnica za izložbe „Ozanin Božić od srebra“, „Tekuća arheološka istraživanja“ (S. Škrinjarić)

- oblikovanje izložbenih legendi i manjih vizuala za Stalni postav Srednjovjekovne zbirke AMZ, Stalni postav Antičke zbirke AMZ, Stalni postav Egipatske zbirke AMZ, Izložba „Starigrad Paklenica – baština planine i mora“, Izložba „JASA – rezultati arh. istraživanja lokaliteta Novi Čeminac – Jauhov salaš“, Izložba „Mala povijest AMZ“, Edukativni projekt „Zagrebačka egiptološka škola“, „Klub prijatelja AMZ“, izrada idejnog rješenja, oblikovanje i prijelom 66 iskaznica Kluba, (S. Škrinjarić: oblikovanje, 272 izložbene legende, 28 diploma i 66 iskaznica).

## **10.2. Elektroničke publikacije**

- e-book publikacija „Ljetna škola arheologije“, Izložba „JASA – rezultati arh. istraživanja lokaliteta Novi Čeminac – Jauhov salaš“, Izložba „Baština Baranje“, Izložba „35 godina prije Krista“, Izložba „Hvar – Unescov otok“, Izložba „Usamljeni divovi – kamena svjedočanstva“ – AM Zadar, AMI Pula, GM Šibenik, Izložba „Tekuća arheološka istraživanja“, Izložba „Nova akvizicija AMZ“, Izložba „Osijek i šira okolica u osmanskome periodu“, Izložba „Starigrad Paklenica – baština planine i mora“, Izložba „U potrazi za dalmatinskim neandertalcima“, Izložba „Ispričat ću ti priču“, 21. Edukativna akcija „Klikni (na Hvar)“, Pripovjedno kazalište u AMZ, Manifestacija „Hvarski vikend“, Otvorenje Stalnog postava srednjovjekovne zbirke AMZ, Božićna i Novogodišnja čestitka AMZ, Web i Facebook banneri AMZ: izrada idejnog rješenja, oblikovanje i prijelom 18 e-bannera za

[www.amz.hr](http://www.amz.hr) i AMZ Facebook mrežne stranice. Ukupno (S. Škrinjarić): oblikovanje 1 e-book publikacije, 1 e-čestitke, 18 e-bannera i 19 e-pozivnica.

## **11. EDUKATIVNA DJELATNOST**

### **11.1. Vodstva**

- tijekom 2016. godine Pedagoški odjel organizirao je 353 stručna vodstva (7474 posjetitelja) u realizaciji muzejske pedagoginje, kustosa i studenata arheologije predviđenih za školske grupe i 17 posebnih vodstava za korisnike dnevnih bolnica. Također, svake subote u 15h organizirano je vodstvo za građanstvo po stalnom i privremenom postavu. (Z. Babić)
- besplatna vodstva za građanstvo po izložbi *JASA, rezultati arheoloških istraživanja lokaliteta Novi Čeminac-Jauhov salaš* u Centru za kulturu grada Belog Manastira (J. Balen: 5.3., 12.3.,19.3)
- 20 stručnih vodstava po lokalitetu u Varaždinskim Toplicama, te 25 vodstava po izložbi „*Aquae Iasae- nova otkrića iz rimskog razdoblja na području Varaždinskih Toplica*“ u Arheološkom muzeju u Zagrebu, vodstva su održana na hrvatskom i engleskom (D.Kušan Špalj).
- Obavljeno 153 stručnih vodstava po lokalitetu u Ščitarjevu, vodstva su održana na hrvatskom i engleskom (D.Kušan Špalj, N. Perok i vanjski suradnici).
- Stručna vodstva po knjižnici Muzeja tijekom trajanja manifestacije Noć knjige.

### **11.2. Predavanja**

- kolegij *Osnove muzejskog rada* na Odsjeku za arheologiju Filozofskog fakulteta u Zagrebu za studente 3. godine studija, ljetni semestar (J. Balen)
  - predavanje *O jantaru, a malo i o kopalju, jantaroidu i imitacijama* u Arheološkom muzeju u Zagrebu, 9. lipanj 2016. (L. Bakarić)
  - Segestika, naselje željeznog doba u Sisku, DRUŠTVO ZAGREBAČKE KLASIČNE GIMNAZIJE Zagreb, 20.11.2016. (I. Dmić)
  - davanje na uvid 25 primjeraka novca iz sustavne zbirke studentima dodiplomskog studija arheologije na Filozofskom fakultetu u Zagrebu za potrebe predavanja (29. 01.) (T. Bilić, M. Nađ)
  - Održano predavanje studentima stare povijesti Filozofskog Fakulteta u Zagrebu (studenti profesorice B. Kuntić Makvić) (28.1.) (M.Nađ)
- Uz izložbu **Osijek i okolica u Osmanskom periodu** organizirana su dva predavanja:

- *Novovjekovni brodolom u pličini Sv. Pavao kraj Mljeta - osmanska keramika iz dubina Jadrana*, predavači: J. Bezak, P. Dugonjić i V. Zmaić, Odjel za podvodnu arheologiju, Hrvatski restauratorski zavod; 5.5.2016.
- *Slavni osječki (Sulejmanov) most - arheološka istraživanja u Dardi*, predavač: Mladen Pešić, Međunarodni centar za podvodnu arheologiju Zadar; 19.5.2016.
- Predavanje: Osnove QGIS-a za arheologe, u sklopu radionice "Osnove GIS-a i primjena u arheologiji" održane 27. lipnja 2016. u Arheološkom muzeju u Zagrebu (N. Šegvić, F. Sirovica, K. Turkalj)
- Predavanje: Terenski pregled gornje Podravine: upravljanje prostornim podacima u sklopu radionice "Osnove GIS-a i primjena u arheologiji" održane 27. lipnja 2016. u Arheološkom muzeju u Zagrebu (F. Sirovica, D. Tresić Pavičić, A. Kudelić)
- Održana su dva javna predavanja u dvorani Matice hrvatske (I. Uranić, P. Šćukanec-Reznićek) „Tko su bili Egipćani“ i „Ljudske žrtve u prvoj dinastiji“ s ukupno oko 400 posjetitelja.
- Zagrebačka egiptološka škola ZEŠ – održana je od 1. ožujka do 10. lipnja 2016. Predavači: I. Uranić, K. Šekrst, P. Šćukanec – Reznićek; u četiri kolegija: Povijest, Mitologija, Izabrane teme i Steroegipatski jezik i pismo.
- U ljetnom semestru na Filozofskom fakultetu održan je kolegij „Uvod u civilizaciju faraonskog Egipta“ I. Uranić, I. Vilogorac Brčić.
- Javno predavanje u lapidariju AMZ „Egiptomani i piramidioti“ (I. Uranić)

### **11.3. Radionice i igraonice**

- sudjelovanje u *Zimskoj arheološkoj školi*, 27.2.2016. u organizaciji Katoličke klasične gimnazije i Povijesnog društva Požega s predavanjem i radionicom *Dokumentacija u arheologiji* (J. Balen)
- organizacija i sudjelovanje u *Ljetnoj arheološkoj školi*: Druga srednja škola u Belom Manastiru, 29.8.-2.9. 2016.(J. Balen, sudjelovanje: J. Boras, A. Dugonjić)
- sudjelovanje u radionici *Egipatski hijeroglifi* (A. Sabljčić)
- Radionica napredni tečaj staroegipatskog jezika od ožujka do lipnja 2016. (I. Uranić – K. Šekrst) sudjelovalo 10 polaznika koji su ranije stakli priznanje za početnički tečaj.
- Arheološki park Andautonija - nastavljen je rad na realizaciji projekta "Andautonija za djecu" organizacijom radionica i igraonica za djecu u Ščitarjevu svaki vikend te za najavljene grupe od 1.5. do 1.11.- kroz radionice je prošlo ukupno 2814 djece (N. Perok, D. Kušan Špalj, i vanjski suradnici).

- Arheološki park Aquae Iasae (Varaždinske Toplice) - tijekom rujna i listopada održano je više radionica, stručnih vodstava i igraonica za djecu (vrtić, osnovna škola) te je uređen prostor za radionicu „mali arheolozi“ na lokalitetu u gradskom parku. Kroz radionice je prošlo oko 300 djece (N. Perok, D. Kušan Špalj)

- Radionica "Osnove GIS-a i primjena u arheologiji" izvedena 27. lipnja 2016. godine u suradnji Arheološkog muzeja u Zagrebu i Instituta za arheologiju (F. Sirovica)

Pedagoški odjel:

- realizirano je 207 radionica u kojima je sudjelovalo oko 3560 posjetitelja (različite dobne i ciljane skupine: dječji vrtići, osnovne škole, građanstvo, posebno najavljene radionice, radionice izvan muzejske ustanove, radionice su najčešće ostvarene kao dio vodstava po muzejskim izložbama). Sve realizirane radionice uvrštene su u računalnu bazu sekundarne dokumentacije (S++) Pedagoškog odjela.

- održane su sljedeće radionice: „Zimski praznici u AMZ-u“ (3), „Budi Indiana Jones“ (26), „Mali egipatski umjetnici“ (22), „Nakit starih Japoda“ (4), „Mozaici“ (4), „Izgradi suhozid“ (3), „Pišemo i čitamo hijeroglif“ (87), „Pišemo i čitamo grčki alfabet“ (12), „Antički novac“ (9), „Proljetni praznici u AmZ“: Izgradi pretpovijesnu kolibu (1), Muzejske igre (1), Uskrсна radionica (1), „Rimske bule“ (2), „Grčki umjetnik na jedan dan“ (2), „Grčke vaze“ (9), „Izradi masku“ (1), „Posjet rimskim toplicama“ (2), „Život neandertalca“ (4), „Rimske pločice“ (5), „Igrom do znanja“ (2 radionice u suradnji s Arheološkim muzejom Zadar, „Egipatska piramida“ (3).

Ljeto u Arheološkom muzeju – sastojalo se od tjedan dana radionica tijekom četiri sata.

„Priča o maskama“ – 1 radionica

Kroz projekt Muzej u posjeti, Pedagoški odjel AMZ-a posjetio je sljedeće institucije:

- KBC Zagreb, Klinika za pedijatriju – 3 radionice Pintadere, Pišemo i čitamo hijeroglif i Mozaici

- Udruga Down – Zagreb – 3 radionice Mozaici

- Centar za rehabilitaciju – 2 radionice Mozaici

- Psihijatrijska bolnica za djecu i mladež – radionica Kanopska vaza

- KBC „Sestre milosrdnice“, Klinika za pedijatriju – 2 radionice, Nakit starih Japoda i Pišemo i čitamo hijeroglif

- „Mali dom“ – dnevni centar za rehabilitaciju djece i mladeži – 3 radionice, Mozaici, Egipatski umjetnici i Ušabti

- Centar za autizam – 3 radionice, 2 radionice Mozaici, Egipatski umjetnici

- Dječja bolnica Srebrnjak – 2 radionice Mozaici i Pišemo i čitamo hijeroglife - KBC
  - „Sestre milosrdnice“, Klinika za tumore – 2 radionice, Pintadere i Egipatski umjetnici
  - Centar za odgoj i obrazovanje „Goljak“ – 2 radionice Pišemo i čitamo hijeroglife i Mozaici
  - Klinika za dječje bolesti – radionica Pišemo i čitamo hijeroglife
- Ukupno se tijekom 2016. godine, posjetilo 11 ustanova kroz 24 puta.

#### **11.4. Ostalo**

##### Pedagoški odjel

- u sklopu manifestacije Noći muzeja Pedagoški odjel organizirao je čuvanje postava, kao i vodstva po postavu za posjetitelje. U suradnji s X. i XV. gimnazijom kao i Volonterskim centrom Zagreb, organizirano je 40tak volontera koji su se dobrovoljno javili i izrazili želju za sudjelovanjem.
- tijekom odvijanja projekta Ministarstva kulture pod nazivom Ruksak (pun) kulture. Pedagoški odjel posjetio je OŠ Dr. Branimira Markovića u Ravnoj Gori gdje se održala prezentacija o Arheološkom muzeju u Zagrebu i radionica Pišemo i čitamo hijeroglife
- Pedagoški odjel sudjelovao je i ove godine svojim radionicama na Interliberu unutar Znanstvenog kvarta
- 2. travnja i 4. lipnja gostovalo je Pripovjedno kazalište, autorski projekt kazališne umjetnice Jadranke Bargh. Prvi put s predstavom Apolon i Dafne: priča o lovor stablu, a drugi put s predstavom Baba Jaga. Organizaciju je koordinirao Pedagoški odjel.
- Pedagoški odjel sudjelovao je u ovogodišnjoj 21. edukativnoj muzejskoj akciji povodom Međunarodnog dana muzeja naziva „KLIK(ni) na kulturni krajolik“ s programom „KLIK(ni) na Hvar – 2400 godina Starograskog polja“ od 18. travnja do 18. svibnja. Program koji se odvijao unutar Arheološkog muzeja u Zagrebu vezao se za 2400 godina postojanja Starograskog polja na otoku Hvaru, dolasku antičkih Grka na otok što je dokumentirano na kamenim spomenicima čuvanim u Arheološkom muzeju u Zagrebu, svakodnevnim životom u to vrijeme na Hvaru, kao i ostacima tradicije koja se očuvala u organizaciji Okusi starograskog polja. Tijekom programa postavljena je i istoimena izložba postera koja je ukratko opisivala vremenski tijek života starih Grka na Hvaru do dolaska Rimljana. Održano je nekoliko vrsta radionica za osnovne škole i ostale posjetitelje: Izgradi suhozid, Antički novac, Grčki umjetnik na jedan dan, Grčke vaze (za radionicu su napravljeni posebni isprinti, dodatno plastificirani te izvučene samo konture vaza), Izmjerimo lapidarij i Pišemo i čitamo grčki alfabet (za potrebe radionice tiskana su dva roll up). Radionice koje su se održavale za

posjetitelje bile su obiteljskog tipa, cilj radionica bio je da sudjeluju roditelji zajedno s djecom.

Kako bi još bolje osvjestili javnost o važnosti obljetnice, Arheološki muzej u Zagrebu tijekom akcije ugostio je izložbu Muzeja Starog Grada „Hvar – Unescov otok“. Također, u vrijeme trajanja akcije, kroz program Arheoloških susreta, održali su se posjeti na samom otoku Hvaru u nekoliko osnovnih i srednjih škola, gdje se učenicima prezentirao sam Muzej, ali cilj je bio njih same potaknuti na očuvanje kulturne baštine i tradicije kroz arheološke lokliatete i njihove ostavštine.

Edukativna muzeja akcija već tradicionalno 21 godinu za redom završava manifestacijom Međunarodnog dana muzeja. Na taj dan Pedagoški odjel organizirao je brojna vodstva i radionice koje su se odvijale tijekom mjesec dana akcije.

Sama događanja oko hvarske teme produžila su se na 21. i 22. svibanj u sklopu manifestacije Europske noći muzeja, naziv programa bio je Hvarski vikend, koji je bio namijenjen hvarskim poljoprivrednicima i poduzetnicima okupljenim u Okuse Starograskog polja. Oni su došli u Muzej predstaviti, promovirati i prodati svoje proizvode koje stvaraju na tradicijama ostavljenim i naučenim od antičkih Grka. Osim toga, ravnatelj JU Agencije za upravljanjem Starograskim poljem održao je zanimljivo predavanje o polju, njegovoj prošlosti, sadašnjosti i budućnosti. U susret Europskoj noći muzeja, dan je završio koncertom klasične glazbe duetom klarinetista, Abdul Aziz Hussein i Marko Zavišić.

- *Arheološki susreti – Program popularizacije arheologije kao izvannastavne aktivnosti u osnovnim i srednjim školama.* Programom su obuhvaćene 23 škole u 9 županija, održano je ukupno 38 susreta, a predavanjima, radionicama, terenskoj nastavi i pratećim posjetima muzejima obuhvaćeno je sveukupno 1318 učenika (J. Balen, O. Domiter, S. Mihelić, sudjelovanje N. Gostinski, F. Franković, P. Šćukanec Reznicek).

- Manifestacija *Proljeće u Andautoniji 2016. godine*, održana je 15. i 22. svibnja od 12 do 18 sati. Tim je povodom bilo organizirano niz radionica i igraonica, pripremana je „rimska“ hrana, a u okviru programa „rimska moda“ posjetiooci su se mogli obući u rimsku odjeću, izmiješati parfeme, napraviti rimsku frizuru ili se našminkati na način kako su to radile Rimljanke.

- U okviru manifestacije *Proljeće u Andautoniji*, 15. i 22. svibnja 2016.godine održan je i 1. Festival eksperimentalne arheologije. Tom su prilikom stručnjaci (arheolozi, restauratori) prikazivali rezultate eksperimentalnog proučavanja arheološke baštine. Izradom replika i prikazom procesa proizvodnje predstavljeni su razni aspekti života u prošlosti, od starijeg kamenog doba, pa sve do rimskog razdoblja. Svaka od ovih tema –pored praktičnog

(eksperimentalnog) predstavljanja u kojem su mogli sudjelovati i posjetioci, popraćena je bila i stručnim izlaganjem te tekstom i fotografijama (na interpretacijskim pločama).

Tijekom manifestacije održana su predavanja dr.sc. A. Kudelić o eksperimentalnoj arheologiji te dva predavanja spisateljice i arheologinje Rujane Jeger o Amazonkama. Uz predavanja R. Jeger održan je i dodatni program u kojem su volonterski sudjelovali članovi Reda čuvara grada Zagreba predstavivši borbu Amazonke i Grka te su demonstrirali gađanje lukom i strijelom. Uz temu tetoviranja prisutnog i kod Amazonki te na nalazu jedne mumije sa sačuvanom tetovažom, održana je i radionica tetoviranja.

Održano je i više stručnih vodstava po lokalitetu, a svi zainteresirani mogli su razgledati izložbu *Mirisi u Andautoniji* u Interpretacijskom centru Arheološkog parka.

Tijekom manifestacije ulaz u Arheološki park je bio besplatan za sve posjetitelje, a organiziran je bio i besplatan prijevoz dva puta dnevno iz Zagreba. Broj posjetioca: cca 800 (organizatori manifestacije: D. Kušan Špalj, N. Perok)

- Sudjelovanje u „Danima europske baštine 2016“ : u Arheološkom parku Andautonija, u subotu 24.9. i nedjelju 25.9., organizirane su radionice, igraonice i besplatni ulaz; u Arheološkom parku Aquae Iasae tim su povodom organizirani Dani otvorenih vrata (od 29.9. do 1.10)-predstavljanje dosadašnjih radova na lokalitetu, stručna vodstva, radionice za djecu i izložba na otvorenom (organizatori: D. Kušan Špalj, N. Perok)

- Nastavljena je realizacija projekta vizualnog identiteta Arheološkog parka Andautonija u suradnji s Likovnim studijem iz Zagreba, izradom suvenira i plakata Arheološkog parka (D. Kušan Špalj, N. Perok)

- Uz izložbu *Aquae Iasae - nova otkrića iz rimskog razdoblja na području Varaždinskih Toplica*, tijekom 2016. god. održano je više događanja: “Predstavljanje lokaliteta pomoću opreme za virtualnu stvarnost -VR naočale” (16.1.2016.); Prezentacija –“Primjena novih tehnologija- virtualna i proširena stvarnost- u interpretaciji i prezentaciji arheoloških lokaliteta, promociji prirodne i kulturne baštine, turističkih destinacija” (21.4. 2016.); “Oživljena izložba “(3. i 23. 4. 2016.)- uz izložbu su održane radionice (izrada rimskog nakita, rimskih uljanica), a posjetioci su uz stručno vodstvo mogli razgledati izložbu odjeveni u rimsku odjeću te isprobati rimsko vino. (D. Kušan Špalj, N. Perok)

### **Projekt #DoveTales, Vučedolska golubica putuje s Vama (A. Solter)**

Projektom #DoveTales namjeravamo prezentirati kulturnu baštinu kroz „nove“ tehnologije, zanimljive javnosti. Iako je od prvog 3D ispisa u svijetu prošlo 30 godina, ta tehnologija je

donedavno bila rezervirana samo za strojarsku struku, dijelom zbog visoke cijene uređaja, a dijelom zbog vrlo uskog broja sudionika. Danas se sve printa - igračke, odjeća, umjetnost, medicinska pomagala pa čak i hrana.

Arheološki muzej u Zagrebu odlučio je printati svima vrlo prepoznatljiv predmet Vučedolsku golubicu. koja je pronađena je na istraživanju Gradca na Vučedolu 1938. godine i od tada se čuva u našem muzeju.

Ideja projekta je da isprintani 3D prikaz golubice u različitim bojama visine 5 cm posjetitelji muzeja mogu ponijeti sa sobom i na našim stranicama na društvenim mrežama mogu podijeliti svoje priče o golubici kroz fotografije. Želja nam je da golubica obiđe što više novih mjesta u Hrvatskoj i Svijetu, na što se i odnosi sam podnaslov projekta Vučedolska golubica putuje s vama. Akcija je namijenjena domaćim i stranim posjetiteljima svih uzrasta. Nadamo se da ćemo se projektima ovog tipa približiti novoj generaciji posjetitelja kojima je korištenje društvenih mreža važan oblik komunikacije.

U svrhu projekta #DoveTales otvorene su stranice dovetalesamz na Twitteru, Instagramu i Facebooku gdje posjetitelji mogu sami postavljati svoje fotografije ili nam ih poslati na mail amz@amz.hr.

## **12. ODNOSI S JAVNOŠĆU (PR)**

### **12.1. Objave u tiskanim i elektroničkim medijima**

- izjave o izložbi *JASA, rezultati arheoloških istraživanja lokaliteta Novi Čeminac-Jauhov salaš* Glasu Slavonije i Jutarnjem listu (J. Balen)
- izjave o izložbi *Baština Baranje* Glasu Slavonije i Večernjem listu (J. Balen)
- O Proljeću u Andautoniji održanom u svibnju 2016 g. u Ščitarjevu te o Arheološkom parku Andautonija izvještavali su razni portali, radijske postaje (Radio Sljeme, II program HRT, Radio Velika Gorica, Katolički radio i dr.) i televizija (htv-Dobro jutro Hrvatska, Z1)
- O izložbi *Aquae Iasae- nova otkrića iz rimskog razdoblja na području Varaždinskih Toplica*, otvorenoj do 23.4.2016. te o Otvorenim danima Arheološkog parka Aquae Iasae izvještavali su razni portali (zagreb.info, akademija-art.hr, kulturflux.com.hr, dalje.com, mojzagreb.info, događaji.cdk.hr, europeanheritagedays.com, aktualno.hr, varazdinske-vijesti.hr, varazdinski.rtl.hr i dr.), radijske postaje (II program HRT, Katolički radio i dr.) i tiskani mediji (Jutarnji list, 24 sata i dr.)
- Izjave za Zadarski list (20.02.2016; 18.05.2016.). Jutarnji list (04.08.2016.) i Narodni list (02.12.2016.) (I. Radman-Livaja)

- Izjava za Večernji list (14.12. 2016.) povodom otkrivanja kopije nadgrobnog spomenika Poncija u Kerestincu (Z. Gregl)

Pedagoški odjel (Z. Babić):

- informacije za tiskovine, radio i televiziju i mrežne stranice (web) o radionicama za građanstvo, objave su se između ostalog odvijale na sljedećim mjestima:

- radio postaje: Antena Zagreb, Enter Zagreb, Hrvatski radio 1 – emisija Hrvatima izvan domovine, Totalni fm; Media Servis, Glas Hrvatske

- tv postaje: HRT 1 – javljanje uživo za emisiju Dobro jutro, Hrvatska!, HRT 1 – Hrvatska uživo, Dnevnik, Vijesti iz kulture

- tiskovine: Školske novine

- mrežne stranice: roditelji.hr, dječjiodgadjaji.com, allevents.in, mdc.hr, muzejski-portal.hr, cdk.hr (centralna dimenzija kulturnih događanja), buro247.hr, Turistička zajednica Stari Grad

Marketing (B. Ivić):

- Kreiranje, uređivanje i slanje tekstualnog i fotografskog materijala novinarima za najave i pozivnice uz sve izložbene projekte, za predstavljanja, predavanja, i promocije, za programe edukacije i sve ostale događaje u organizaciji Muzeja

- Dnevno ažuriranje web stranice, facebook, twitter, instagram i Youtube računa

- Pripremanje „press-kita“ za velike izložbene projekte

Objave na internetskim portalima i društvenim mrežama:

AMZ web. AMZ facebook, Moj Zagreb, .info, blog.dnevnik.hr, Hrvatska radio televizija Jutarnji list – online, Večernji list, Radio Gornji grad – online, arheologija.hr, izaberi.hr, Muzejsko dokumentacijski centar – online, nezavisni.hr, scena.hr, nezavisni.hr najnovijevijesti.net, zagrebtouristinfo.hr, radio101.hr, Nova tv, index.hr, wish.hr, teatar.hr, urbancult.hr, bjelovarac.hr interpublic.hr, glasistre.hr, 24 sata, regionalni.com, kamodanas.com, slobodnadalmacija.hr, zadarskilist.hr, ravnododna.com, tportal.hr, vijesti.hr, dragovoljac.com, vidi.hr, dnevno.hr, privredni.hr, Slobodna Dalmacija, podravski.hr, liderpress.hr, Glas Slavonije, idemvan.hr

Tiskovni mediji: Večernji list, Jutarnji list, Zagreb Moj grad, City magazin, Moja banka

Radijske emisije: Radio101, HR2, Radio Sljeme, RVG, Yammatt FM

Slanje pozivnica i press kitova za 54 događanja (izložbe, radionice, predavanja, promocije, manifestacije, akcije, skupovi).

## 12.2. Sudjelovanje u televizijskim i radijskim emisijama

- sudjelovanje u emisiji TV koktel Osječke televizije (J. Balen) – 31.3. (razgovor o popularizaciji arheologije i arh. istraživanjima na trasi autoceste u Baranji) i 18.8. (razgovor o istraživanjima lokaliteta Hermanov vinograd u Osijeku)
- sudjelovanje u emisiji Studentskog radija *Espresso* 30.4. (J. Balen)
- izjave o izložbi *JASA, rezultati arheoloških istraživanja lokaliteta Novi Čeminac-Jauhov salaš* slijedećim radio postajama: Radio Baranja, Hrvatski radio 3, Osječki radio (J. Balen)
- izjave o izložbi *Baština Baranje* za: Radio 101, Antena, Sljeme, Katolički radio, Radio Baranja, Vijesti iz Kulture, Televizija Zapad, Laudato TV (J. Balen)
- izjave povodom promocije knjige *Sarvaš II, neolitičko i eneolitičko naselje* za Osječku TV, HRT - Županijska panorama i Slavonsku TV (J. Balen)
- sudjelovanje u emisijama *Oko znanosti*, Hrvatski radio HRT, ukupno 4 emisije s temama: O jantaru, tetoviranje kroz povijest, skarifikacija kroz povijest, žigosanje kroz povijest (L. Bakarić)
- sudjelovanje u emisiji Radio Otočac s temom *Japodi u Gackoj dolini* (L. Bakarić)
- Sudjelovanje u emisiji „Intervju tjedna“ HRT-a, (D. Kušan Špalj)
- Povodom manifestacije *Proljeće u Andautoniji* dano je više izjava za radio (radio-Radio Sljeme, II program HRT, Katolički radio) (N. Perok, D. Kušan Špalj).
- O arheološkim istraživanjima u *Varaždinskim Toplicama* dano je više izjava za televiziju (HRT) (D.Kušan Špalj).
- Sudjelovanje u emisiji „Kuturna baština“ (Z. Gregl)
- Izjave za radio emisije postaja Antena, Enter Zagreb, Gold FM povodom izložbe „Nova akvizicija AMZ-a; Rimski grob iz okolice Zagreba“ (Z. Gregl)
- Izjave za radio postaju Radio Kaj povodom otkrivanja kopije nadgrobno spomenika *Poncija* u Kerestincu (Z. Gregl)
- Intervju za radio postaju Antena povodom izložbe „Nova akvizicija AMZ-a; Rimski grob iz okolice Zagreba“ (N. Gostinski)
- HTV snimanje intervjua povodom izložbe *POST SCRIPTUM – povijest i značenja umijeća pisanja* (I. Uranić)
- Hrvatski katolički radio - snimanje intervjua povodom izložbe *POST SCRIPTUM – povijest i značenja umijeća pisanja* (I. Uranić)
- HTV, za emisiju „Baština“ prilog o *Egipatskoj zbirci* (I. Uranić)
- Radio Laganini – intervju povodom *Zagrebačke egiptološke škole* (I. Uranić)
- Radio Antena - intervju povodom *Zagrebačke egiptološke škole* (I. Uranić)

- HTV za emisiju „Oko znanosti“ - intervju povodom Zagrebačke egiptološke škole (I. Uranić)
- HTV za emisiju „Društvena mreža“ o piramidama (I. Uranić)
- Sudjelovanje u TV emisiji *Po vašem izboru* urednice E. Dubravec, HRT. (Ž. Demo)
- Povodom otvorenja izložbe *Blago srednjeg vijeka – arheološki nalazi iz Poljske* uživo je snimljen prilog za emisiju Dobro jutro, Hrvatska te su dane izjave za Katolički radio (Vijesti iz kulture) i Antenu Zagreb. (M. Bunčić)
- Medijske izjave vezane za stručni skup 8. susreti Sekcije restauratora i preparatora Hrvatskog muzejskog društva, Noć muzeja 2016. i Edukativne muzejske akcije Klik na kulturni krajolik - HRT, Radio 101, Radio Sljeme (S. Latinović)
- Prilog o Konzervatorsko-restauratorskom odjelu muzeja za emisiju „Kulturna baština“ HRT (D. Doračić)

### **12.3. Predavanja**

- „Arheološki park Andautonija“, predavanje u Arheološkom muzeju u Zagrebu, povodom Županijskog stručnog vijeća nastavnika povijesti strukovnih škola Grada Zagreba u organizaciji Agencije za odgoj i obrazovanje 23. siječnja 2016. (D. Kušan Špalj)
- “Novi arheološki nalazi iz Varaždinskih Toplica i prezentacija plana posjetiteljskog centra u arheološkom parku *Aquae Iasae*”, predavanje održano 2. lipnja u Varaždinskim Toplicama, u sklopu manifestacije Aquafest 2016. (D. Kušan Špalj)
- „Rimska vojska i mornarica kroz vijekove“, predavanje u sklopu redovne nastave povijesti na Hrvatskom vojnom učilištu (I. Radman-Livaja)
- Tko su bili Egipćani? Znanja i predrasude o faraonskom dobu, 11. veljače (I. Uranić)
- Ljudske žrtve na početku egipatske civilizacije - mračne tajne prve dinastije, 25. veljače (P. Šćukanec Rezniček)
- Nabožni predmeti iz arheološkog konteksta kao interpretacijski izvor, 31. ožujka (A. Azinović Bebek)
- Novovjekovni brodolom u pličini Sv. Pavao kraj Mljeta - osmanska keramika iz dubina Jadrana, 5. svibnja
- Veliki osječki (Sulejmanov) most - podvodna arheološka istraživanja u Dardi, 19. svibnja (M. Pešić)
- O jantaru - a malo i o kopalju, jantaroidu i imitacijama, 9. lipnja (L. Bakarić)
- Karolinški mačevi u Hrvatskoj - oružje i simbol, 23. lipnja (G. Bilogrivić)

- Kneževsko središte željeznog doba u Kaptolu: pregled novih istraživanja, 14. srpnja (H. Potrebica)
- Kleopatra – knjiga, slika, film, 29. rujna (M. Vuković Runjić i D. Rafaelić)
- Wine, Cultural Entanglement, and Sociopolitical Organization in Late Iron Age Belgica, 6. listopada (C. Barnett)
- A Celtic Centre Worth its Salt - The Special Economic Zone at the Dürrnberg in Austria, 7. listopada
- Villes, bourgs et villages entre Save et Drave / Gradovi, naselja i sela između Save i Drave (1. st. pr. Kr. – 5. st. pos. Kr.) 18. listopada - okrugli stol
- Helena od Troje do Matoša - u riječi, slici i na filmu, 17. studenoga
- Što nam kosti govore o životu i smrti antičkih stanovnika Zadra?, 20. listopada - predavanje dr.sc. M. Novaka s Instituta za antropologiju
- FAROS: amfore i proizvodnja vina, 8. prosinca - predavanje dr.sc. Branka Kirigina

#### **12.4. Promocije i prezentacije**

- Prezentacija primjene novih tehnologija - virtualna i proširena stvarnost, 21. travnja
- Promocija knjige *Sarvaš II, neolitičko i eneolitičko naselje* u Muzeju Slavonije u Osijeku 26. travnja, predstavljajući Denis Detling, Sanjin Mihelić, Tihomila Težak-Gregl i autorice (D. Rajković i J. Balen)
- promocija knjige *Uvod u teorijsku arheologiju*, Rajne Šošić Klindžić u AMZ, 29. travnja povodom Noći knjige, predstavljajući Boris Olujić, Predrag Novaković, Sanja Potkonjak i autorica. J. Balen moderator
- predstavljanje kataloga Zbirka rimskog republikanskog novca Arheološkog muzeja u Zagrebu, 24. svibnja.
- predstavljanje monografije iz serije Monografije i katalogi Arheološkog muzeja Istre Vol XXVI, "Temporis signa", (autorice O. Krnjak i T. Bradara), 21. lipnja
- Predstavljanje Turističke zajednice Dolomiti i talijanskih sponzora, 8. lipnja te 9. srpnja, u sklopu foto izložbe NG Hrvatska Dolomiti – Kameno srce svijeta. Organizacija i koordinacija događanja (S. Mijač Božek )
- Promocija knjige Kupinovo – groblje latenske kulture, predstavljajući D. Božič, M. Dizdar, S. Mihelić i autor I. Drnić, 15. rujna.
- Promocija knjige D. Borića Posmrtni obredi na Lepenskom Viru - obrasci pogrebne prakse, 3. studenoga u AMZ, predstavljajući S. Forenbaher, M. Burić i autor, moderator J. Balen
- Predstavljanje knjige *Živa mitologija* autora dr.sc. N. Ferrija, 22. studenoga

- Presentacija replike rimske stele (nadgrobnog spomenika Poncija) u Kerestincu, u sklopu projekta „Zagreb dok ga još ni bilo – prije 1094. godine“, 16. prosinca (Z. Gregl)

### **12.5. Koncerti i priredbe**

U susret Europskoj noći muzeja, 22. svibnja održan je koncert klasične glazbe - duet klarinetista, Abdul Aziz Hussein i Marko Zavišić.

### **12.6. Djelatnost klubova i udruga**

Klub prijatelja AMZ –a: Gospodin Dinko Podrug ( Zagreb, New York) obnovio je godišnje članstvo u Klubu prijatelja kao Sponzor Muzeja. Povećanje broja članova.

### **12.7. Ostalo**

- Organizacija gastroprezentacije Baranje u sklopu izložbe Baština Baranje 9.9. (J. Balen)

- Projektu *Zlato i srebro srednjeg vijeka matičnih arheoloških muzeja Republike Hrvatske* u realizaciji Arheološkog muzeja u Zagrebu, Arheološkog muzeja u Splitu, Arheološkog muzeja Zadar, Arheološkog muzeja Istre i Muzeja Slavonije dodijeljena je nagrada Hrvatskog muzejskog društva u kategoriji Međumuzejska suradnja.

- Manifestacija Noć knjige – 22.04. od 18 do 24h. - Predstavljanje knjižnice Arheološkog muzeja u Zagrebu uz stručno vodstvo svakih pola sata tijekom trajanja manifestacije.

- Noć muzeja 29. 01. 2016 – **Utemeljitelji** - Arheološki muzej u Zagrebu u sklopu manifestacije Noć muzeja 2016. prisjeća se utemeljitelja Narodnog muzeja te njihov doprinos u prikupljanju arheološke građe koja je i danas neizostavan dio fundusa Muzeja. U stalnom postavu obilježili smo predmete koji su darovali, ili otkupili za muzej, ili svojim djelovanjem pribavili Mijat Sabljar (1790-1865), Ivan Kukuljević Sakcinski (1816-1889) i Josip Juraj Strossmayer (1815-1905). Posjetitelji su na kraju stalnog postava mogli odmoriti u društvu trojice velikana te saznati kako su svojim djelovanjem biskup i dva vojnika predodredila budućnost zagrebačkih muzeja. (A. Solter, S. Latinović)

- Koordinacija snimanja filma o Arheološkom muzeju u Zagrebu u produkciji HTV-a. Voditeljica projekta: Eda Dubravec. (koordinatorica S. Mijač Božek)

- *NOĆ MUZEJA* održana je 29. siječnja.

Program: Stalni postav: *Pretpovijesna, Egipatska, Antička, Numizmatička* zbirka i *Lapidarij Susreti u Lapidariju* i *Museum shop*: Promotivna prodaja muzejskih suvenira i publikacija (Koordinatorica manifestacije: S. Mijač Božek)

### 13. MARKETINŠKA DJELATNOST

Marketinška djelatnost prati sve muzejske aktivnosti kroz izradu i realizaciju marketinške i PR strategije cjelokupnog muzejskog programa, odnosno kroz organizaciju i vođenje svih pojedinih aktivnosti: otvorenja izložbi, manifestacija, promocija, prezentacija, akcija, koncerata i sl. (S. Mijač Božek i B. Ivić)

Oglašavanje Muzeja:

- Redovito oglašavanje muzejskih aktivnosti u promotivnim materijale TIC-a, HTZ-a, *ZGinyourpocket-a* te na raznim drugim hrvatskim i inozemnim web portalima.
- Oglašavanje Muzeja u Zračnoj luci Zagreb
- Uključeni u projekt prodaje muzejskih ulaznica putem *Croatia tickets online* te na portalu [www.ulaznice.hr](http://www.ulaznice.hr)
- **Museum shop** – redoviti rad na osmišljavanju novih suvenira i izrade replika muzejskih predmeta u svrhu poboljšanja ponude i aktivnije promocije Muzeja.
- Nastavak i proširenje suradnje s drugim muzejskim ustanovama i drugim institucijama u Hrvatskoj i inozemstvu u smislu komisione prodaje suvenira i publikacija ali i drugim oblicima međumuzejskih promotivnih aktivnosti.
- Projekt *POP ART SOLINJANKA* promoviran je 18. svibnja povodom obilježavanja Međunarodnog dana muzeja
- Kontinuirano vođenje projekta *Evidencija broja posjetitelja* u smislu redovitog ažuriranja i obrade podataka o broju, vrsti i kategoriji posjetitelja namijenjen je ne samo izradi statističkih izvješća već i kao putokaz u osmišljavanju daljnjih aktivnosti u svrhu povećanja broja korisnika muzejskih usluga.
- Realizacija sponzorskog statusa tvrtke Triglav osiguranje za godišnji program muzeja te tvrtke Euroherc osiguranje za izložbu Blago srednjeg vijeka
- Realizacija marketinške outdoor kampanje plakatima sa tvrtkom B1 plakati za manifestaciju Proljeće u Andautoniji
- Realizacija facebook ad kampanja za muzejska događanja
- Sudjelovanje u realizacija sponzorskog statusa tvrtke Hrvatska pošta osiguranje za izložbu Post scriptum
- Realizacija sponzorskog statusa tvrtke Freywille Zagreb za izložbu Blago srednjeg vijeka
- Realizacija marketinške outdoor kampanje plakatima sa tvrtkom B1 plakati za manifestaciju Post scriptum

Međunarodna kulturna suradnja:

- Muzej je postao član FSC-a, Foruma Slavenskih kultura, međunarodne neprofitne i nevladine organizacije, odnosno asocijacije slavenskih muzeja.
- Uspostavljena je muzejska suradnja sa Ministarstvom kulture Bugarske kao i s Regionalnim povijesnim muzejom u gradu Ruse.

Antički odjel:

- Tiskanje propagandnog materijala za Proljeće u Andautoniji 2016. (plakat, letci)
- Izrada suvenira Arheološkog parka Andautonija (blokići, magneti i dr.), sve u suradnji s Likovnim studijem.

## 14. UKUPAN BROJ POSJETITELJA

|                             |        |
|-----------------------------|--------|
| LAPIDARIJ –                 | 24 000 |
| Arheološki park ANDAUTONIJA | 5 493  |
| posj.muzeja i ost muz. akt  | 43 043 |
| Izložbe u drugim sredinama  | 20 923 |

-----  
**UKUPNO POSJETITELJA 1-12 = 93 459**

Specifikacija – navedene brojke uključene su u ukupan broj posjetitelja

NOĆ MUZEJA : 7021; MDM: 130

| BROJ POSJETITELJA PO PROGRAMIMA                                   |               |                   |                                     |                               |                                |                      |   |              |                        |                                |               |                          |
|---|---------------|-------------------|-------------------------------------|-------------------------------|--------------------------------|----------------------|---|--------------|------------------------|--------------------------------|---------------|--------------------------|
| TIP POSJETITELJA  | STALNI POSTAV | POVREMENE IZLOŽBE | MUZEJSKE IZLOŽBE U DRUGIM SREDINAMA | IZDVOJENE ZBIRKE I LOKALITETI | UKUPNO STALNI POSTAV + IZLOŽBE | EDUKACIJSKI PROGRAMI | MANIFESTACIJE, OTVORENJA, PROMOCIJE, AKCIJE I DR. | NOĆ MUZEJA   | MEĐUNARODNI DAN MUZEJA | OSTALI PROGRAMI (NAVESTI KOJI) | UKUPNO        | UKUPAN BROJ POSJETITELJA |
| ODRASLI   | 2.845         |                   |                                     | 17                            | 2.862                          | 0                    | 927   |              |                        |                                | 927           | 3.789                    |
| UČENICI, STUDENTI, UMIROVLJENICI, OSOBE S POSEBNIM POTREBAMA ITD. | 4.131         |                   |                                     | 115                           | 4.246                          | 1.505                | 0   |              |                        |                                | 1.505         | 5.751                    |
| GRUPNI POSJETI (ODRASLI) - broj osoba                             | 111           |                   |                                     | 72                            | 183                            | 548                  | 0   |              |                        |                                | 548           | 731                      |
| GRUPNI POSJETI (DJECA, UČENICI, STUDENTI ITD.) - broj osoba       | 8.068         |                   |                                     | 3.407                         | 11.475                         | 7.035                | 12  |              |                        |                                | 7.047         | 18.522                   |
| OBITELJSKA ULAZNICA - broj osoba                                  | 2.547         |                   |                                     | 194                           | 2.741                          | 0                    | 0   |              |                        |                                | 0             | 2.741                    |
| BESPLATAN ULAZ  | 4.797         |                   |                                     | 1.682                         | 6.479                          | 85                   | 1.685   | 7.021        | 130                    | 24.000                         | 32.921        | 39.400                   |
| OSTALO  | 30            |                   | 20.923                              | 6                             | 20.959                         | 1478                 | 88  |              |                        |                                | 1.566         | 22.525                   |
| <b>UKUPNO:</b>  | <b>22.529</b> | <b>0</b>          | <b>20.923</b>                       | <b>5.493</b>                  | <b>48.945</b>                  | <b>10.651</b>        | <b>2.712</b>                                      | <b>7.021</b> | <b>130</b>             | <b>24.000</b>                  | <b>44.514</b> | <b>93.459</b>            |

## 15. FINANCIJE

### 15.1. Izvori financiranja

- |                                 |      |
|---------------------------------|------|
| ○ RH                            | 12 % |
| ○ lokalna samouprava            | 75 % |
| ○ vlastiti prihod i sponzorstvo | 13 % |

### 15.2. Investicije

725.101 kn

## 16. OSTALE AKTIVNOSTI

### 16.2. Ostalo

Konzervatorsko-restauratorski odjel AMZa:

Izrada suvenira- Izliveno je ukupno 1935 raznih suvenira od gipsa i akristala (V. Mesarić), ispatinirano 1935 komada (V. Mesarić, M. Gregl) te izrađeno 20 silikonskih kalupa (V. Mesarić).

Srednjovjekovni odjel:

- Priprema dokumentacije za projekt *Historical and cultural enhancement of Longobard territories - "Longobards Ways"* (Acronym: "Longways") u kojemu je Arheološki muzej projektni partner uz još šest europskih zemalja odnosno institucija unutar njih. Glavni partner je udruga *Longobardia association* koja je skupnu dokumentaciju aplicirala na projekt Interreg Central Europe. (M. Bunčić, Ž. Demo, S. Mihelić)

Marketing:

- Donacija suvenira i publikacija u svrhu promotivnih aktivnosti Muzeja hrvatskom veleposlanstvu u Moskvi, Rusija.
- Donacija desetak rimskih suvenira Hrvatskom društvu klasičnih filologa, Državnom povjerenstvu za provedbu natjecanja iz klasičnih jezika, kao nagrade najboljim natjecateljima na ovogodišnjem, 28. natjecanju klasičnih filologa Hrvatske.
- Donacija 100 komada različitih suvenira sudionicima Državnog natjecanja povjesničara u Vinkovcima.
- Muzej je donirao Etnografskoj udruzi Sv. Juraj, Lič 91 publikaciju, Muzejima i Galerijama Konavala 123, a Franjevačkom muzeju u Tomislavgradu 246 publikacija
- Sponzorstva: Triglav osiguranje, Euroherc osiguranje
- Partnerstvo: National Geographic, Hrvatska